

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

№ 58 (3308)

СУБОТА
27 березня
2004 року

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Місцеві вибори — за партійними списками

Ранкове засідання 26 березня

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Після оголошення запитів і заяв народних депутатів чергове збурення залу спричинила пропозиція внести до порядку денного законопроект про вибори депутатів Верховної Ради АРК Крим, депутатів місцевих рад та голів місцевих і селищних рад. Незважаючи на бурхливі протести опозиції, за цю пропозицію проголосував 231 народний депутат. Після цього представники опозиційних фракцій Роман Зварич, Олександр Турчинов, Борис Беспалий заявили, що народних депутатів знову позбавили передбаченої законом можливості внести свої пропозиції до законопроекту. «Замість процедури легітимності нам нав'язують процедуру легітимності», — зазначив Борис Беспалий.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОДРОБИЦІ

Стандарт, який стане визначальним

Президент України Леонід Кучма та перший заступник держсекретаря США Річард Армітедж обговорили питання співробітництва, а також проведення президентських виборів в Україні. Річард Армітедж передав Леонідові Кучмі листа від президента США Джорджа Буша. Армітедж також зустрівся з Прем'єр-міністром Віктором Януковичем, який відзначив, що Київ домагатиметься вступу в Світову організацію торгівлі, і багато чого в цьому питанні залежить від позиції США. Зокрема, Україна очікує від Вашингтона рішення про надання статусу країни з ринковою економікою.

Після цих зустрічей гість з США заявив, що в Стамбулі під час саміту НАТО можна буде обговорити, наскільки демократичний передвиборний процес в Україні, тому що «демократичні вибори — це той стандарт, який закладено в план дій Україна—НАТО». Він також сказав, що Україна поки що не готова до вступу в НАТО: Армітедж також зазначив, що надсилання військ до Іраку не вплинуло на критику української влади з боку США за недемократичні процеси: «Я не поділяю думку, що США заплющуватимуть очі на порушення демократії у відповідь на участь України в Іраку». Говорячи про свої перемовини з українською владою, він сказав, що питання створення ЄСП не порушували. З приводу прямого використання нафтопроводу «Одеса—Броди» Армітедж заявив: «Це гарне рішення. Нафті, щоб не йти через Босфор, непогано мати інші варіанти транспортування до Європи». Стосовно переговорів про вступ до СОТ Армітедж зазначив, що серед іншого це залежить від законодавчого врегулювання боротьби з піратством на компакт-дискових носіях.

Я ВАМ ПИШУ...

Хто заплатить за погром?

Телерепортажі про погроми у сесійній залі Верховної Ради, мабуть, по кілька разів прокручували усі наші телеканали. Та чомусь нічого не видно й не чути про відповідальність, яку понесли народні депутати, котрі обливалися водою, трошили мікрофони і псували дороге обладнання. На виробництві за таке хуліганство винного робітника заставили б відшкодувати принаймні матеріальні збитки, а у Верховній Раді для народних обранців хіба діють інші закони?

Степан ГАННОЦЬКИЙ.

Мелітополь Запорізької області.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Сергій Савченко.

«Версія білого».

Техніка — папір, змішана техніка. 50x70. 1999 р.

Нині експонується у Морській галереї в Одесі й належить автору.

Прозорість весняного повітря, легкого й духмяного, насиченого поверненням до життя, графіка гілок дерев навесні — все це навело на думку про організацію Морською галереєю разом із творчим об'єднанням «Мамай» виставки авторської графіки під назвою Квітневий салон. Нинішній, третій за ліком, відкривається 26 березня в одеській Морській галереї. Тут можна буде ознайомитися з новими роботами Володимира Цюпка, Валерія Басанця, Володимира Стрельникова, Сергія Савченка, Ігоря Божка, Василя Сада та з графікою скульптора Миколи Степанова.

Сьогодні — Міжнародний день театру

Ангел Ваня

Перед вами сцена з вистави столичного Театру на Подолі «Дядя Ваня». На фестивальных афішах, для іноземців, це пишеться англійською — «Uncle Vanja», а читається майже як Ангел Ваня, і не випадково — у виставі справді звучить гармонія небесних сфер, а Іван Войницький у виконанні Володимира Кузнецова — можливо, останній ангел серед утомленого й озвірілого людства. Такого світлого трагізму, як тут, уже років десять не бачила київська сцена.

Фото Тараса МИЦАНЮКА.

Сьогодні ввечері відбудеться церемонія вручення щорічної театральної премії «Київська пектораль». Вистава «Дядя Ваня» претендує на цю премію аж у кількох номінаціях: краща вистава року, краща режисура (Віталій Малахов), кращий акторський дебют (Олена

Вітання голови Національної спілки театральних діячів України Леся Танюка з нагоди 43-го Міжнародного дня театру

Дорогі друзі, колеги!

27 березня, в день нашого чудового театального свята, ми особливо гостро відчуваємо свою єдність, свій нерозривний зв'язок один з одним, незважаючи на великі відстані, які нас розділяють.

Ми разом — це театр України — театр багатолікий, різноманітний, який говорить різними мовами. Зберігає традиції корифеїв і Леся Курбаса, шукає нові шляхи в мистецтві. Ми — це артисти, режисери, художники, гримери, бутафори, драматурги, театральні критики етцетера — всі ті дивовижні люди, які нормальному життю нормальних людей віддали перевагу життю в театрі.

(Закінчення на 5-й стор.).

У НОМЕР

Гості у подолян — ветерани війни

Хмельниччина відзначила шістдесятилітній ювілей з дня визволення області від фашистських загарбників. Мітинги, покладання квітів, зустрічі поблизу Вічного вогню, святкові концерти відбулися в містах і селах краю. У гості до подолян з інших областей завітали ветерани, які брали участь у бойових операціях поблизу Проскурова. Сивочолим бійцям вручили нагороди і почесні грамоти, повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.

Японія збільшує допомогу

Учора в МНС відбулася церемонія з нагоди започаткування спільного проекту урядів України, Японії та Програми розвитку ООН щодо підтримки громад, які мешкають на територіях, постраждалих унаслідок Чорнобильської катастрофи. Підписано угоду, згідно з якою Японія збільшує свою допомогу громадам України на 1 млн. 214 тис. доларів, повідомляє наш власний кореспондент Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Урок для вчителів

Сьогодні у Вінниці відбудеться регіональний форум «Освіта і наука — стратегічний резерв України». Науковці та вчителі-практики семи областей держави визначать основні напрями змін в освіті на наступні п'ять років. Найболючіші проблеми середньої і вищої школи — підвищення ролі та статусу педагогічного працівника, гарантія справедливого й рівного доступу до якісної освіти, поліпшення ефективності управління та фінансування галузі із залученням територіальних громад — учасники форуму обговорять під час секційних засідань. Свої пропозиції внесуть також народні депутати, повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.

Сквирська в ролі Соні). А головна інтрига в тім, що кращу чоловічу роль року вибиратимуть теж поміж акторів Театру на Подолі. Або то буде Сергій Бойко в ролі Астрова (ліворуч), або Володимир Кузнецов у ролі Войницького (праворуч).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — КИЇВ

Коли востаннє ви були в театрі?

Ігор Евтон, менеджер:

— Минулого місяця у театрі драми і комедії на Лівому березі дивився постановку «Глядачі на спектакль не допускаються».

Вікторія Польська, філолог:

— Кілька років тому відвідувала театр ім. Франка. Раніше ходила на Когосів, на Щось.

Світлана Голуб, медичний працівник:

— Яюсь на роботу принесли квитки на виставу у театр «Актора». Я була у захваті. Присяглася собі, що ходитиму постійно. Однак...

Ніна Георгіївна, 67 років, розповсюдjuвач квитків:

— Зовсім не ходжу. Замолоду в Москві передивилася багато вистав високого гатунку. Нинішні всілякі шлягери мене не цікавлять. До того ж дорого: пристойні квитки в театр коштують 30 гривень, а на концерти — від 300 до 1000 гривень.

Записала Людмила ОПАНАСЕНКО.

Київський міський голова Олександр Омельченко урочисто оголосив про початок будівництва нового приміщення Київського академічного театру ляльок.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Коротко про важливе

Учора

■ У Києві проведено «круглий стіл» на тему «Роль громадських організацій в захисті молоді від наркоманії. Організатори — Національний технічний університет «КПІ» та Всеукраїнська асоціація захисту суспільства від наркоманії.

Сьогодні

■ Опівдні у Києві відкриється

«Бізнес-центр інвалідів руху». Тут також буде вручено 10 автомобілів дитячим будинкам-інтернатам. Планується, що ключі від машин вручатимуть Голова Верховної Ради Володимир Литвин, представники уряду та столичної влади.

Завтра

■ В Інституті філософії НАНУ відбудеться міжнародна конференція на тему «Права людини в міжнародному та українському контексті».

У парламенту — новий виборчий закон. В опозиції — розкол

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Вечірнє засідання 25 березня

Верховна Рада 255 голосами прийняла нову редакцію закону про вибори народних депутатів України за пропорційною системою. І, як уже стає традицією, вирішальне голосування відбулося вночі.

Це дійство перетворилося на справжнє випробування нервів. За вимогою опозиційних фракцій — «Нашої України» та БЮТ — Голова Верховної Ради України Володимир Литвин суворо дотримувався Регламенту і ставив на голосування кожен із 925 поправок, на якій наполягали народні обранці. Доповідачеві з цього питання, співголови тимчасової спеціальної комісії ВР з опрацювання проектів законів про внесення змін до Конституції України Олександрові Морозу (на знімку) довелося простояти на парламентській трибуні майже 16 годин. «Нашоукраїнці» шоразу вперто вимагали слова й представляли та відстоювали свої пропозиції, зводячи законотворчий процес до казустики. Роман Зварич та Іван Заєць навіть вносили поправки до своїх поправок. Після 19-ї години в декого увірвався терпець. Комуністи заставили «Інтернаціонал». Із іншої частини залу почали дунати заклики до головуючого оголосити перерву до ранку, однак Володимир Литвин нагадав колегам рішення, яке вони прийняли ще зранку: не закривати пленарне засідання і не залишати зал доти, доки не буде проголосовано виборчий закон. О 20-й годині в сесійній залі зчинилася невелика сучка: депутати з «Нашої України» (а саме вони внесли більшість поправок до законопроекту) стали вимагати півгодинної перерви для відпочинку. А коли цю пропозицію не було підтримано, депутати підбігли до трибуни, Іван Заєць став виривати мікрофони у головуючого Адама Мартинюка, комуністи стали на заваді. Цієї хвилини до президії повернувся Володимир Литвин і попросив усіх заспокоїтися та працювати у нормальному режимі, пообіцявши оголошувати коротку перерву кожні півгодини.

Однак із близько тисячі поправок було враховано лише чотири. Вони істотно не змінили тексту закону. Перша мала суто редакційний характер, друга позбавляє офіційних спостерігачів від громадських організацій права брати участь у виборчому процесі. Решта дві стосуються зниження прохідного бар'єру для партій та блоків із чотирьох до трьох відсотків. Депутати з «Нашої України» відверто зумисне затягували законотворчий процес, хоча одним із авторів винесеного на розгляд законопроекту був їхній однофракцієць Юрій Ключковський. Насправді ж прибіч-

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ники Віктора Юшенка (котрий, до речі, не був присутній під час голосування, а полетів до Відня, де в нього народився син) протестували не проти виборчого закону, а проти конституційної реформи. Адже соціалісти та комуністи пообіцяли віддати свої голоси за політреформу лише тоді, коли буде схвалено, підписано Президентом і оприлюднено пропорційний виборчий закон. Коли, нарешті, було розглянуто всі поправки, о пів на дванадцять ночі В. Литвин поставив виборчий закон на голосування у другому читанні та в цілому. За нього віддали свої голоси 255 народних обранців із 305 зареєстрованих у сесійній залі — фракції КПУ, СПУ та парламентської більшості. Депутати з «Нашої України» взагалі вийняли свої реєстраційні картки, а «бютівці» не голосували. На кнопки «проти» та «утримався» натиснули деякі депутати-мажоритарники з «більшовицьких» фракцій.

Після голосування доповідач Олександр Мороз, звертаючись до радіослухачів, сказав, що парламент прийняв «демократичний закон, який потрібний сьгодні суспільству». За його словами, схвалений документ за змістом повністю відповідає меморандуму, підписаному лідерами фракцій СПУ, КПУ, «Наша Україна» та БЮТ.

Однак голосування засвідчило цілком протилежне: в опозиційній «четвірці» відбувся кардинальний розкол.

Отож новий закон про вибори народних депутатів України передбачає обрання нового парламенту за пропорційною виборчою системою, тобто лише за списками партій та блоків. Для здобуття депутатських мандатів партіям та блокам доведеться подолати 3-відсотковий прохідний бар'єр.

Юліана ШЕВЧУК.

ПОСТАНОВА Верховної Ради України

Про внесення змін до окремих положень Регламенту Верховної Ради України (щодо прийняття рішень)

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести зміни до окремих положень Регламенту Верховної Ради України, виклавши частини першу та другу статті 3.2.1, частину першу статті 3.7.3, статті 3.7.6, 4.3.3, частини другу, четверту та п'яту статті 4.3.4 в редакції, що діяла станом на 28 червня 1996 року (редакція статей додається).

У зв'язку з цим у частині другій статті 3.2.5 Регламенту Верховної Ради України виключити цифри «3.7.1, 3.7.5, 4.3.2, 4.3.4, 4.3.5, 4.3.6, 4.3.7».

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН

м. Київ 24 березня 2004 року
№ 1660-IV.

Додаток
до Постанови Верховної Ради України
від 24 березня 2004 року № 1660-IV

ТЕКСТ

частин першої та другої статті 3.2.1, частини першої статті 3.7.3, статей 3.7.6, 4.3.3, частин другої, четвертої та п'ятої статті 4.3.4 Регламенту Верховної Ради України в редакції, що діяла станом на 28 червня 1996 року

Стаття 3.2.1.

«1. Рішення Верховної Ради з будь-якого питання приймається на її пленарному засіданні після його обговорення. Прийняття рішення без обговорення питання на пленарному засіданні допускається лише у випадках, зазначених у цьому Регламенті.

2. Рішення Верховної Ради може прийматися без подальшого обговорення на пленарному засіданні, якщо ходен з народних депутатів України не заперечує на пленарному засіданні проти цього; при цьому застосовується порядок, зазначений у ст. 3.4.3».

Стаття 3.7.3.

«1. Вибори, призначення і затвердження вважаються такими, що відбулися, якщо бюлетені для таємного голосування одержали не менш як 2/3 депутатів від їх фактичної кількості. У разі, коли бюлетені для таємного голосування одержали менше 2/3 депутатів, проводяться повторні вибори, призначення чи затвердження з новим висуненням кандидатів».

«Стаття 3.7.6

1. Результати таємного голосування Лічильна комісія заносить до протоколу, який підписують всі присутні її члени. В разі незгоди будь-кого з членів Лічильної комісії з протоколом він у письмовій формі викладає свою окрему думку, яка додається до протоколу і оголошується на пленарному засіданні.

2. Про результати таємного голосування голова Лічильної комісії або визначений ко-

місією доповідач доповідає на пленарному засіданні, відповідає на запитання депутатів. Якщо відповідно до положень ст. 3.7.7 Верховною Радою не буде прийнято рішення про переголосування, проведення нових виборів або повторного голосування, головуючий на засіданні оголошує на підставі доповіді Лічильної комісії прийняте за результатами таємного голосування рішення, яке у разі необхідності оформляється як відповідний акт Верховної Ради без додаткового голосування».

«Стаття 4.3.3

1. На обговорення кожної кандидатури на посаду Голови Верховної Ради відводиться дві години сесійного часу, в тому числі для доповіді кандидата — 30 хвилин. За рішенням Верховної Ради час обговорення може бути продовжено. Положення ст. 3.3.3 не застосовуються. Час обговорення кандидатур може бути скорочено за рішенням Верховної Ради відповідно до положень ст. 3.4.9. Право на обговорення кандидатур мають лише народні депутати України.

2. Кандидати виступають на пленарному засіданні з доповідями про програми майбутньої діяльності і відповідають на запитання (в порядку висунення їх кандидатур). У виступах депутатів всі кандидатури обговорюються одночасно. Депутати мають право ставити запитання кандидатам, висловлювати думку щодо їх програм, їх політичних, ділових та особистих якостей, агітувати за або

Фото Віталія ЛЕЩИНСЬКОГО (з архіву «Гу»).

проти кожного з них. Головуючий на засіданні з урахуванням черговості депутатів на виступ надає рівні можливості для виступаючих за кожного кандидата. У заголовному слові кожний кандидат також дає згоду на включення своєї кандидатури до бюлетеня для таємного голосування або заявляє про самовідвід; про самовідвід він може заявити в будь-який час перед цим, для чого головуючий на засіданні надає йому слово позачергово.

3. Таємне голосування щодо кандидатур та визначення результатів і наслідків голосування проводиться відповідно до порядку, встановленого в главі 3.7.

4. Про обрання Голови Верховної Ради України Верховна Рада приймає відповідну постанову (ч. 2 ст. 3.7.6, ст. 3.7.8)».

Стаття 4.3.4.

«2. У разі відкликання Голови Верховної Ради або розгляду питання про дачу згоди на притягнення його до відповідальності (глава 9.6) чи про дострокове припинення його депутатських повноважень (глава 9.8) заступники Голови Верховної Ради не вправі вести засідання. В цьому разі пленарне засідання веде обраний Верховною Радою аднос головуючий на засіданні з числа народних депутатів України (з урахуванням вимоги, викладеної в ч.2 ст.4.3.5);

питання про обрання головуючого на засіданні до порядку денного окремо не включається, а після скороченого обговорення вирішується без попередньої підготовки в комісіях Верховної Ради».

«4. Рішення щодо включення до порядку денного сесії Верховної Ради питання про відкликання Голови Верховної Ради приймається на пленарному засіданні, наступному за днем внесення такої пропозиції. Розгляд питання про відкликання Голови Верховної Ради включається за звичайних обставин до розкладу засідань Верховної Ради не раніш як на п'ятнадцятий день після включення цього питання до порядку денного сесії. До розгляду на пленарному засіданні питання про відкликання Голови Верховної Ради ведення пленарних засідань здійснюють особи, зазначені в ч. 1 ст. 3.1.2, а під час розгляду цього питання — зазначені в ч.2 ст. 4.3.4.

5. Голова Верховної Ради не пізніш як на десятий день після включення до порядку денного сесії питання про його відкликання подає до Президії Верховної Ради і постійної комісії Верховної Ради з питань бюджету докладний письмовий звіт про фактичні витрати за кошторисом Верховної Ради у поточному році. Цей звіт, а також висновки постійної комісії з питань бюджету про фактичні витрати та їх відповідність затвердженню кошторису поширюються Секретаріатом Верховної Ради серед депутатів не пізніш як за 3 дні до розгляду питання на пленарному засіданні».

Місцеві вибори — за партійними списками

Ранкове засідання 26 березня
(Початок на 1-й стор.).

Не заперечуючи загальної потреби змін у системі виборів депутатів місцевих рад, вони закликали підтримати постанову про неприйняття цього законопроекту і повернутися до передбаченої Регламентом процедури розгляду. Василь Гаврилюк (позафракційний) певен, що різкий перехід до формування місцевих рад на пропорційній основі призведе лише до дестабілізації роботи цих рад. А от З. Катусева (КПУ) зазначила, що на цей законопроект давно очікують, зокрема у Криму, і закликала проголосувати за нього. Спочатку на голосування було поставлено постанову про неприйнятність даного законопроекту — вона набрала лише 134 голоси. Тим часом 274 народних депутати висловилися за прийняття за основу закону про вибори депутатів Верховної Ради АРК Крим, депутатів місцевих рад та голів міських і селищних рад.

6 квітня парламент планує продовжити роботу над цим законопроектом. Затим сесія розпочала розгляд проекту закону про Фонд державного майна України. На початку засідання парламентарії поздоровили з днем народження Ярослава Сухого (на знімку).

Лідія ТИТАРЕНКО,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

СПОРТ

Попереду — остаточне затвердження

Київ. У засіданні Першого спортивного конгресу України взяв участь Прем'єр-міністр Віктор Янукович.

— Нинішній рік — олімпійський, — зазначив Прем'єр-міністр. — Це визначна подія не тільки для спортивного загалу, а й для усіх громадян, для всієї нації. Адже за результатами Олімпійських ігор буде оцінено спортивні досягнення кожної країни.

Прем'єр-міністр зауважив, що одним із завдань спортивної громадськості було і залишається питання піднесення престижу фізичної культури і спорту в школах та дитячо-юнацьких колективах.

Торкнувшись питань фінансування спортивної галузі, глава українського уряду нагадав, що торік заплановані бюджетні кошти на потреби фізичної культури і спорту було реалізовано на сто відсотків. Водночас Віктор Янукович зазначив, що ця галузь конче потребує значно ширшого залучення позабюджетних джерел фінансування.

Голова Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту Микола Костенко, виступаючи на конгресі, ознайомив присутніх з основними засадами Національної спортивної доктрини.

Олімпійський вогонь запалено!

Перед храмом богині Гери у древній Олімпії запалено вогонь літньої Олімпіади-2004, що пройде в Афінах. Роль жриці богині виконала акторка Талія Прокопіу, а першим спортсменом, який отримав запалений смолоскип, став грецький металник списа Костас Гашмудіс. Вогонь за традицією запалили від сонячних променів за допомогою параболічного дзеркала в руїнах храму Гери, де в 776 році нашої ери зародилися Ігри. До Києва вогонь прибуде 5 липня. Учора оргкомітет з проходження олімпійського факела назвав щасливців, які нестимуть вогонь вулицями нашої столиці.

Ось так би й дорослим...

Футбол. Вайнштадт (Німеччина). Юніори (U-17). Другий відбірковий раунд чемпіонату Європи. Збірна України, яку очолює Віктор Кашей, у стартовому матчі виграла в команди Данії — 2:0 (Глакій, 61', 78'). Сьогодні наші хлопці зіграють з німцями, а 29 березня — зі словаками.

Лише результати

Кубок УЄФА. 1/8 фіналу. Матчі-відповіді. 25 березня. «Барселона» (Іспанія) — «Селтик» (Шотландія). 0:0 (перша зустріч — 0:1). «Валенсія» (Іспанія) — «Генчлєбірлігі» (Туреччина). 2:0 (0:1). «Брюгге» (Бельгія) — «Бордо» (Франція). 0:1 (1:3). «Мальорка» (Іспанія) — «Ньюкастл» (Англія). 0:3 (1:4). ПСВ (Нідерланди) — «Осер» (Франція). 3:0 (1:1). «Інтер» (Італія) — «Бенфіка» (Португалія). 4:3 (0:0). «Марсель» (Франція) — «Ліверпуль» (Англія). 2:1 (1:1). «Рома» (Італія) — «Вільярреал» (Іспанія). 2:1 (0:2). **Отже, в 1/4 фіналу (8 і 14 квітня) зустрінуться: «Бордо» — «Валенсія», «Марсель» — «Інтер», «Селтик» — «Вільярреал», ПСВ — «Ньюкастл».**

В. Б.

На брухт відправлено і великий завод, і людські долі

Владикові Гейченку було чотирнадцять, коли невідомі зловмисники побили його по дорозі з дискотеки додому. Хлопець вижив, однак на все життя залишився інвалідом. Злочинців міліція не знайшла. Нині Владові 26. Дорогі медикаменти, які потрібні для лікування, на пенсію інваліда першої групи придбати неможливо. Його мати Олена Іванівна каже, що не може дивитися на страждання сина. Але й допомогти не в змозі: Костянтинівський чавуноливарний завод, де працювала жінка, оголошено банкрутом. Люди залишилися без роботи і з боргами в зарплаті. Їх не виплачують півтора року.

— Ми опинилися в замкненому колі, — скаржиться Олена Гейченко. — Ладна відмовити собі у шматку хліба, але ліки для сина... Він без них не може. Моя пільгова пенсія, яку заробила на заводі, йде на аптек. Я була на прийомі у довіреної особи депутата Донецької обласної ради, мені прямо сказали: таких, як ви, які потребують лікування, — півміста! Переадресував мою заяву міському голові. Досі ні привіту, ні відповіді.

Наталію Єсіпову, теж колишню правіничку чавуноливарного заводу, турбує доля дочки, яка закінчує цього року школу. Навчається дівчина на «відмінно» і сподівається отримати золоту медаль.

— Вчити дочку далі в нас

немає грошей, — розводить руками моя співрозмовниця. — Працювати — але де? Тож сидіти вдома. Непокійть і те, що в дівчини падає зір, їй потрібна операція, а це все гроші. Після того, як мене з чоловіком звільнили із заводу, у нас залишилися 16 тисяч гривень боргу на двох. Наприкінці минулого року виплатили віхідну допомогу — одномісячний зарплаток. І все. Як жити далі, невідомо.

Про сумну й типову долю Костянтинівського чавуноливарного заводу «Голос України» писав 16 грудня минулого року в публікації «Ліквідатори». Керівники підприємства взяли кредит у банку на суму 2,7 мільйона гривень, заставивши всі основні фонди. Гро-

ші не повернули, і майно заводу перейшло до рук банківської установи. А вже в банку його прибрала приватна фірма. Більшу частину майна металургійного велета розрізано на брухт.

Заборгованість у зарплаті перед колишніми працівниками підприємства становить 4 мільйони 870 тисяч гривень. За весь час ліквідації виплачено лише 100 тисяч гривень вихідної допомоги. Не отримали належної допомоги у зв'язку з пологами і народженням дитини і матері

дітей до трьох років. Процедуру ліквідації має бути завершено до 6 травня, і люди стурбовані: майна на заводі дедалі меншає, а борги залишаються.

(Закінчення на 4-й стор.).

На знімку: під час приїзду до міста перший заступник голови Донецької обласної держадміністрації Василь Джарти (праворуч) мав непросту розмову з колишніми працівниками Костянтинівського чавуноливарного заводу.

Фото Олексія БУДЬКА та Валерія ВОЙТЕНКА.

Рожеві хмарки емалі

На них господині не шкодують два мільйони гривень. Щомісяця!

ФОТОРЕПОРТАЖ

Плунуть під склепіннями цих обласані яскравим світлом і теплом хмарки емальованих каструльок, кухликів, чайничків, мисочок. Рухаються вони на своєрідному підвісному конвеєрі, опускаючись до рук майстринь одного з завершальних у технологічному ланцюжку цехів керченського підприємства «Емаль і К».

Рожеві справили на мене найбільше враження, хоча всі дев'ять колірних гам емальованого посуду з оригінальним малюнком мають у господинь великий попит. Уявіть, вони не шкодують на цю продукцію два мільйони гривень щомі-

сяця. І не тільки тому, що приваблюють форми і квітчасті боки (працюють над ними висококласні дизайнери). А ще й якість емалі — від кришечки до донця і, звичайно ж, екологічність такого посуду: все, що в ньому готуєш, не окислюється. Купують керченські «хмарки» не тільки в Україні, росіянки, молдаванки і прибалтійки також небайдужі до них. Тепер от колекція вирушила до Німеччини. Диви, наша вишукана керченська каструлька надихне фразу на кулінарний подвиг.

— Конкуренція — рушій якості, — каже директор керченської «Емаль і К» Станіслав Новицький. — Нема якості — вважай, нема продукції. А наша змагаль-

ність з іще двома вітчизняними виробниками емальованого посуду, та й розкрученими світовими фірмами, у тім і полягає, що самі споживачі продукції — і наші, і закордонні — визначають, чия краща. Тому і всі 920 працівників (а цих трудяться у дві зміни) знають і цінують своє ремесло. За їхню роботу споживач голосує гаманцем. Це головний показник. «Емаль і К» його цінує і намагається догодити господарям.

Ну що? Ви вже дозріли поставити на свою плиту вишукані керченські «хмарки»?

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ветерани грандіозного проекту

У Посольстві Казахстану в Україні вшановували героїв праці

Указом Президента Республіки Казахстан багатьох наших співвітчизників удостоєно ювілейної медалі «50 років Цілини».

Виступаючи на прийомі з нагоди вручення нагород Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан в Україні Амангелді Жумабаєв (на фото — праворуч) наголосив, що у світовій практиці не було аналогів цьому «грандіозному

соціально-економічному проєкту». Його реалізовували тисячі добровольців-цілинників — механізатори, агрономи, будівельники, лікарі і вчителі, серед яких було чимало українців. «Завдяки праці добровольців площу посівів було доведено в

Казахстані до 36,5 мільйона гектарів, раз і назавжди вирішено проблему хліба, яка після Великої Вітчизняної війни стояла досить гостро», зазначив А. Жумабаєв. Ці події дали поштовх до розвитку сільського господарства не тільки в РК, а й у всьому СРСР.

Посол сказав, що йому удвічі приємно зустрітися з героями Цілини в дні світлого свята весни — «Науриз мейрамі», яке казахи відзначають у березні. Цей місяць традиційно вважають часом підбивання підсумків. Так, недавно в щорічному посланні народу «До конкурентоспроможного Казахстану, конкурентоспроможної економіки, конкурентоспроможної нації» Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв зазначив, що за підсумками 2003 року РК визнано однією з країн з транзитною економікою, які найдинамічніше розвиваються, і за прогнозами вона збереже цей статус і в 2004-му. Продовжуючи традиції, Астана змогла не лише забезпечити власні потреби в хлібі, а й експортувати більш як 5 мільйонів тонн зерна.

Фото Олександра КЛИМЕНКА

СИТУАЦІЯ

Півроку безуспішного чекання й один день оголошеного голодовки допомогли капітану 3-го рангу у відставці Севастопольцю Андрію Колесникову зрушити з місця проблему зміни громадянства. Відслуживши належний термін військової служби, він вирішив оселитися в Севастополі, де свого часу закінчив Вище військово-морське училище імені П. Нахімова, служив і створив сім'ю.

За три доби до дня «Ч» у російському консульстві в Сімферополі відставникові заявили, що до півроку чекання додається ще стільки — мовляв, за новим законом РФ цілий рік потрібно для того, щоб одержати довідку про вихід із громадянства Росії. Надивившись у консульстві на черги, непритомних жінок і

їхні сльози, втративши будь-яку надію розв'язати свою проблему, морський офіцер змайстрував плакат і став з ним на видному місці біля стін російського консульства в Сімферополі: «ГОЛОДОВКА. Мінна дивізія: здихаю, але не здаюся! КОНСУЛЕ, ДАЙ ДО-ВІДКУ!»

Довго голодувати відставникові не довелося. Того дня його прийняв консул і пообіцяв розв'язати всі проблеми найближчим часом, з огляду на те, що в Колесникова кінчається термін посвідки на проживання в Україні, що він ось уже півтора року не може влаштуватися на роботу, не маючи українського паспорта.

— Слова свого консул дотримав, — повідомив мені по

«мобільці» учерчі 22 березня Андрій Васильович. — Бюрократична машина закрутилася. За моєю домашньою адресою вже приходили співробітники паспортної служби. Сподіваюся, не пізніше 15 квітня одержати з консульства потрібні документи про вихід з російського громадянства. Принаймні мене в цьому переконали по телефону відповідальні московські чиновники.

— А чому ви обрали постійним місцем проживання саме Севастополь?

— Тому що це найкраще місце у світі, — відповів Андрій Васильович. — Я був у багатьох країнах і містах, у мене є з чим порівняти.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

Міняю Росію на Україну

ні кошти цього року проведуть капітальний ремонт дороги до Білої Криниці.

Виховував ножем

Трагічно закінчилася бійка на сходах гуртожитку Чернівецького технікуму залізничного транспорту, що на вул. Главки, 4 б, між 19-річними студентами та вихователем цього навчального закладу. Як запевняють очевидці цього інциденту, під час конфлікту «вихователів» вхопив кухонний ніж і вдарив студента, уродженця Львівської області, у груди трохи вище серця. З проникаючим ножовим пораненням вихідної аорти студента госпіталізовано. Однак врятувати життя постраждалому медикам не вдалося, через годину він помер...

А вбивця тим часом з місця скоєння злочину втік. Не знайшли його правоохоронці і вдома, схоже,десь переховується. Прокуратурою Шевченківського району порушено кримінальну справу. Розшук «вихователя» триває.

Сергій СУЛИМА.

Ювілей Цілини зустрівся зі святом «Науриз мейрамі»

SOS!

Садово-парковій красі комерціалізація не товариш?

У столичному парку КПІ, що є пам'яткою садово-парково-го мистецтва місцевого значення, інтенсивно вирубують дерева.

Керівник Асоціації журналістів-чорнобильців Київської спілки журналістів Юлій Сафонов називає це хижацьким нищенням перлини Києва з метою отримати зиск від побудованих тут згодом розважальних закладів.

А начальник відділу контролю біоресурсів та заповідних територій Державного управління екоресурсів в столиці Василь Лупинос стверджує, що на законних підставах у парку вирубують сухі та пошкоджені дерева.

— Жодного здорового дерева не знесено — дай Бог, щоб і не знесли, — каже він.

А щодо можливого зведення на території парку якихось об'єктів, то, за словами Василя Лупиноса, такий проєкт обов'язково пройде екологічну експертизу.

Голова Української екологічної асоціації «Зелений світ» Юрій Самойленко повідомив, що з 654 дерев, які планують знести, 95 відсотків справді хворі. Решта — сильно нахилені. Тобто, проти необхідності вирубування цих дерев він не заперечує... але тільки після затвердження проєкту висадження на цьому місці молодих дерев. А його, як стверджує Юрій Самойленко, якраз і немає, що й дає громадськості привід для хвилювань. Шоправда, за словами Василя Лупиноса, такого проєкту й бути не може, адже проводиться тільки догляд за насадженнями.

Проректор Національного технічного університету України «КПІ» Микола Печеник та головний архітектор закладу Володимир Лиховодов розповіли, що ідея реконструкції парку з'явилася три роки тому. Серед причин — велика щільність дерев, чимало сухих, уражених омеолою або й аварійних. До речі, спочатку було запропоновано прибрати близько восьмисот дерев із шести з половиною тисяч наявних у парку, і саме завдяки клопотанням університету кількість «приречених» зменшили до 654. Планується реконструювати площу біля пам'ятника загиблим у роки Великої Вітчизняної війни, збудувати водний каскад, дитячий майданчик і навіть туалет, а також встановити освітлення та замінити асфальтовані доріжки на мощені. Плюс — підсадити молодих деревець цінних порід.

Як на мене, дуже навіть хороші плани. То чому громадськість турбується? З'ясовується, є ще друга черга робіт у парку — будівництво каплиці, закладу харчування та «дитячої ділянки» з морозивом та соками. Саме доцільність зведення цих об'єктів і викликає дискусію. До них неоднозначно ставиться навіть велика вчена рада університету. Адже пропозицію інвесторів «нашпигувати» парк розважальними закладами університет свого часу одразу відхилив. М'якший варіант теж може спіткати така доля. Адже, за словами моїх співрозмовників, головна вимога — максимально зберегти парк та його насадження.

На мою думку, будівництво каплиці є логічним — вона тут колись була. А ось поява в парку, який вже розм'являв друге століття, комерційних закладів... Розв'язки, схоже, залишилося чекати недовго, вже весна — час садити дерева... Чи будувати заклади?

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.
Фото Анастасії СИРОТКИНОЇ.

До речі

Як повідомила заступник начальника відділу зеленого будівництва та експлуатації зелених насаджень «Київзеленбуду» Валентина Кияшко, на території столиці нині 56,2 тис. га зелених насаджень, у тому числі 34,2 тис. га зайнято лісом. Торік «Київзеленбудом» у місті знято 16,2 тисячі штук дерев. Натомість посаджено 18,5 тисячі штук.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На кордоні затримано дендроїда

Нещодавно прикордонний наряд мобільної прикордонної застави «Кельменці» на об'їзному шляху Гриманкауці-Вашківці за 150 метрів від лінії Державного кордону затримав громадянина України Василя Л., 1975 р. н., який пішки намагався доправити з Молдови на територію України 210 саджанців фруктових дерев. Оберемок саджанців був настільки об'ємний, що здолав чоловік нагадував дерево, яке вирішило прогулятися лінією кордону. За попередніми підрахунками, сума контрабанди становить понад тисячу гривень. Саджанці у «мічуріна» вилучено.

Унікальний храмовий ансамбль занепадає

Для того, щоб врятувати унікальний комплекс споруд світового старообрядництва — Успенський собор та Козьмо-

дем'янівську церкву, що в селі Біла Криниця, потрібно п'ять мільйонів гривень. Виділити їх попросив Прем'єр-міністра буковинський голова облдержадміністрації Михайло Романів.

Ремонтно-реставраційні роботи в цих історичних спорудах було припинено ще 1989 року через відсутність фінансування. Збудовані в 1900—1908 роках під керівництвом російських інженерів за проєктом віденського зодчого В. Кліка білокриницькі шедеври нагадують храм Василя Блаженного у Москві та собор у Боголюбові і є абсолютно ексклюзивними в архітектурному багатстві України. Майже всі будівельні матеріали, позолочені хрести, різьблений дерев'яний іконостас з іконами відомих володимирських, новгородських, палехських майстрів, литво, поливану цеглу, інші складові архітектурного комплексу свого часу було завезено з Росії. Десятиліттями храми використовували не за призначенням, що призвело до їх часткової руїни. Область сподівається на фінансову підтримку уряду. А за облас-

КОМЕНТУЮЧИ ПОДІЮ

Стратити не можна помилувати

Убивство Ясина розкололо світ навпіл

Цього тижня публічна дискусія, спричинена вбивством шейха Ахмета Ясина, розколола світ навпіл. Європейські лідери засудили цей акт як неправомірний. США, навпаки, підтримали знищення духовного лідера ХАМАС. Чи правомірно застосовувати такі методи в боротьбі з міжнародним тероризмом?

Валерій ЧАЛІЙ, директор міжнародних програм Центру Разумкова:

По-перше, зараз у деяких конфліктах важко провести межу між тероризмом та іншими причинами, що спонукали до такого конфлікту. Мені здається, що інколи є спроби використати термін «боротьба з тероризмом» у будь-якій ситуації. І коли йдеться про фізичне знищення організаторів терористичних акцій, постає запитання: хто визначає загрозю, хто суддя? Виникає й друге запитання: чи не свідчить те, що відбувається сьогодні, про слабкість міжнародних механізмів? Міжнародні структури у рамках ООН, інших організацій зазвичай реагують на найтяжчі злочини, до яких належить і тероризм. Але механізм реагування не передбачає спочатку вбивство, а потім розмірковування над тим: чи правильно це було зроблено? Особисто я не вважаю, що вирішення ізраїльсько-палестинського конфлікту і врегулювання цього важливого для світу питання лежить у площині вбивств, хоч би як їх виправдовували. Я гадаю, що не такі методи можуть розв'язати проблему.

Володимир МАЛИНКОВИЧ, політолог:

Убивство Ахмета Ясина — порушення міжнародного права. І це не тільки моя думка. Так вважають лідери майже всіх держав, які входять до Євросоюзу, більшість членів Ради Безпеки і т. д. В одній площині опинилися терористи і ті, хто з ними воює. Окрім того, це не тільки не правомірно, а й загострює ситуацію, оскільки протистояння в цьому нещасному регіоні тільки збільшиться, що призведе до нових жертв. До того ж у цього вбивства нема жодного сенсу. Палестинці зроблять Ясина своїм святим, своїм прапором. А він і був по суті прапором, бо реальними організаторами терактів були зовсім інші люди.

Олександр СУШКО, директор Центру миру, конверсії та зовнішньої політики:

Це — одна з найбільших дискусій в сьогоднішніх міжнародних відносинах. Це дискусія стосовно форм і методів боротьби з міжнародним тероризмом. З одного боку, це неправомірно з точки зору закону і правосуддя. Але сьогодні в боротьбі з тероризмом застосовуються процедури і методи, які не мають жодного стосунку до законного методу правосуддя. І більшість впливових гравців на міжнародній арені дійшли певної неформальної згоди, що такі методи можуть застосовуватися. Це свідчить про обмеженість правового інструментарію в боротьбі з тероризмом. І в цьому конкретному випадку мало нового. Єдина новачка — Ясин не був лідером збройного формування, він духовний, інтелектуальний лідер. І нині світ дискутує, чи можна поширювати поняття терорист на тих, хто своїм словом захоплює терористів.

Віктор НЕБОЖЕНКО, політолог:

Однозначно ні. У такий спосіб ізраїльтяни допомагають терористичним структурам поновити свій керівний склад і вийти на жорсткіші методи боротьби. Такі дії Ізраїлю значно зменшують шанси на вирішення питань, які привселюдно не «висвічують». Річ у тім, що в протистоянні ізраїльтян і палестинців, окрім видимого боку конфлікту, є ще численні спроби врегулювання, пошуку компромісу, зняття напруженості, локалізації тощо. Крім того, такі методи призводять до того, що до боротьби несанкціоновано долучаються нові політичні угруповання — і це знов-таки ускладнює конфлікт.

Оле СУХИХ, політолог (Інститут глобальних стратегій):

Ситуацію навколо палестино-ізраїльського протистояння можна розглядати з кількох позицій. Одна з них ґрунтується на несилових, дипломатичних методах врегулювання конфлікту. У світовій практиці врегулювання конфліктів немає однозначних положень на користь сили. Як правило, практикують саме змішаний метод. Ліквідація лідера ХАМАС — це не просто вбивство як якийсь самодостатній акт. Скоріше за все, йдеться про ключовий момент цільної антитерористичної програми. Ізраїль вдався до цього кроку, керуючись не спонтанними висновками, а з огляду на увесь спектр ризиків і небезпек, що, можливо, постануть за ним. Якщо не брати до уваги конкретну ситуацію, силовий метод має бути засуджений міжнародним правом. Але якщо немає інших можливостей для виходу з небезпечних ситуацій, набувають сили інші правила — правила воєнного часу.

Євген Федченко, політолог, викладач Національного університету «Кисво-Могилянська Академія»:

Убивство Ясина свідчить про те, що Ізраїль вирішив змінити тактику. Тель-Авів і до цього час від часу вдавався до фізичного знищення своїх супротивників, але використовував це як останній, а не перший аргумент у відносинах з палестинцями. Такі засоби не є ефективними, бо спричиняють хвилю терору у відповідь. Така політика, по-перше, остаточно закриває канали для діалогу, по-друге, призводить до маргіналізації протилежної сторони, зокрема, й легітимно обраних та поміркованих палестинських керівників. По-третє, це може загострити і без того складні проблеми в регіоні і ще більше погіршити відносини Ізраїлю з арабським оточенням. Найбільшою помилкою, яку може зробити Тель-Авів, буде фізичне знищення Арафата, можливість чого також нині не виключає. У такому разі досить складно буде отримати схвальну оцінку з боку міжнародного співтовариства і це остаточно дискредитує і загальносвітову антитерористичну кампанію, і американські зусилля в цьому напрямі.

Підготували
Наталія ФІЛІПЧУК, Ганна ЛУКАНСЬКА.

Нічна зміна — не конституційна ніч, а лише передмова

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

Ворота до конституційної реформи відкрили. Без цього ключівка, як відомо, деякі політичні сили з могутніми партійними біцепсами навіть не бажали вести мову про внесення змін до Конституції України. Аполітичним одинакам шлях до парламенту закрили. Потрапити до найвищого законодавчого органу держави можна буде лише в партійно-політичній команді, здатній перетнути тривідсотковий бар'єр.

Оцінки й аналіз шойно прийнятого закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі (лише за партійними списками) — за політиками, правниками і просто виборцями (час є — закон набирає чинності з 1 жовтня 2005 року). А вже зараз на думці висновок: нові виборчі правила позначаться не лише на законодавчій гілці влади. Відлуннять і на виконавчій, адже опозиційні політичні сили в «нічну зміну» опинилися по різні боки барикади і «так мило» поливали одна одну «аргументами».

Опоненти і прихильники такого «відкриття воріт до політичної реформи» однаково оперували захистом інтересів народу. Хоча сам народ, коли судити із оприлюднених (вочевидь до нагоди!) результатів опитування Українського інституту соціодсліджень і Центру «Соціальний моніторинг», готовий до будь-яких політичних крутоповоротів. Половина опитаних висловилися за проведення дострокових виборів глави держави в разі несподіваної відстаєнки Леоніда Кучми. Цікаво, що питання спливало й у традиційних інтерв'ю парламентаріїв у кулуарах ВР. Масла у вогонь підлив постійний представник Президента в парламенті Олександр Задорожний, який уникнув прямої відповіді про ймовірність обрання глави держави ще до жовтня цього року і сказав, що йому нічого невідомо про якісь плани розпуску парламенту. А виборці вже навчені: коли категорично не

заперечують, то щось воно таки мелеться і мукатиме може бути.

Одне слово — тиждень суцільної інтриги. Опозиціонери з «Нашої України» і БЮТу тиснули на опонентів намірами вдатися до «народних санкцій» і вимагали привселюдно пояснити їм причину такого спурту конституційної реформи (начебто самі не знають!), а також встановити прозору процедуру прийняття гарячих законопроектів. Найчіткіше сформулював позицію однодумців Степан Хмара: суть не у законі про парламентські вибори, а в процедурі його прийняття.

Утім, багатьох не влаштовувала і суть. Адже в парламенті 225 депутатів-мажоритарників, котрим судо пропорційна система перекиває реальний шлях до вищого законодавчого органу держави. Сподівалися і на їхній голос, у тому числі й із числа «більшовиків». Очевидно, десь там, у внутріфракційних дебатах він і чувся. А в сесійній залі голосом волаючого в пустелі видався виступ Володимира Нечипорука, який звинуватив координатора більшості Степана Гавриша в «підміні функцій керівництва ВР» і закликав колег-мажоритарників об'єднатися в окрему фракцію, щоб «не дати провести пропорційний закон із закритими партієписками».

Стійкіша частина опозиції схожа на вимуштруваного солдата, який на запитання офіцера: чому той навіть в ідальні не роз-

лучається з остогидлим за день карабіном, відповідає, що не бажав знову залишитися без компоту. Обачливість винагородже. У невлаштованій загальній течії до нелюбкої політреформи «за рецептами Банкової» опозиціонери ухитрялися підірвати до свого берега. Причін, зауваже, цього разу довели спроможність зробиляти політичний капітал не на блокуванні трибун і ламанні мікрофонів. Бо, по-перше, БЮТу і «НУ» таки вдалося порівняно спокійно сказати своє «фе» тим, хто норовив обчиркити передбачений регламентом термін на внесення пропозицій до законопроектів (пригадаймо численні застороги «нашоукраїнця» Романа Зварича). А по-друге, прихилили електорат розглядом внесених заздалегідь законопроектів з «батьківською турботою». Достатньо згадати два з них в авторстві ботівця Олександра Турчина — про заборону примусового виселення боржників із жилих приміщень та про мораторій на підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. З огляду на майбутні передвиборні перегони ці кроки варті потуг кількох груп закордонних високооплачуваних політичних іміджмейкерів.

А якби ще вдалося добрати з півсотні голосів за низку антикорупційних законопроектів, один з яких дозволяв «показати пальцем» на справжніх винуватців зрощення офіційної державної влади з кримінальною. Та й сам факт небажання переважної більшості депутатів проголосувати за норму, що робить жорсткішою антикорупційний вплив на членів уряду, також спрацював не на авторитет виконавчої влади (запропоновану поправку підтримали 187 депутатів з парламентської меншості). На цьому тлі вірзалася у пам'ять і наполеглива спроба Григорія Омельченка, голови

Тимчасової слідчої комісії з розслідування обставин загибелі журналістів Гонгадзе, Александрова та інших резонансних злочинів, домогтися можливості для свого звіту. За майже два роки діяльності комісії зібралася ще сказати. (Тим паче, що деякі видання знову активізували тему, повідомили про спробі одних груп можновладців з Банкової кинути тінь вини у цих справах на інші з того самого приміщення тієї само вулиці).

У портфелі щоготижневих за законодавчих активів парламенту ратифікація конвенції, що спрощує процедуру тимчасового ввезення до України товарів і транспортних засобів, несприйняття пропозицій Банкової до закону про політичні партії, що істотно ускладнили б і без того несолодку долю прихильників немасових політичних ідей. Удалося «омолодити» й деякі категорії українських громадян. Ухвалена норма дає змогу вважати молодими громадянами всіх, хто не відсвяткував своє 35-річчя, а це, окрім морального задоволення, ще й додаткова можливість скористатися державними пільгами, наприклад, у придбанні житла. Кажуть, що віковий ценз до 65 років для членів Вищої ради юстиції було збільшено заради одного пристарілого політика-юриста з владними амбіціями. Можливо, але ж час так швидко збігає, а це і багатьом іншим це «омолодження цензу» також стане у пригоді. Та й молодим народним обранцям — «новим українцям», доведеться попітніти, адже парламент таки зважисся повернутися до старої призабутої норми — голосувати за законопроекти щодня, одразу після обговорення питання, а не двічі на тиждень, як було досі. Багато хто до такого темпу і стилю не звик.

Анатолій БЕНЬ.

На брухт відправлено і великий завод, і людські долі

(Початок на 2-й стор.).

На нещодавній нараді в Костянтинівській міській раді ліквідатор чавуноливарного заводу Олексій Мернік пообіцяв «вживати заходів для погашення заборгованості у зарплаті» і повідомив, що підготовлено документи на реалізацію майна на 900 тисяч гривень. За результатами аукціону і буде погашено зарплату. На запитання, чи справді люди отримають гроші, ліквідатор відповів: «Я не можу передбачити наслідки аукціону». Чи означає це, що з боргами можна розпрощатися?

За найсприятливішого перебігу подій виручених коштів не вистачить для погашення всієї суми зарплати. Тим часом на заводі кипить робота: на металобрухт ріжуть обладнання, агрегати тощо. «На території заводу — кілька підприємств, там їх власність, вони ріжуть свій металобрухт», — так пояснює цей факт Олексій Мернік.

Не вбачає криміналу і прокуратура: за словами заступника прокурора міста Юрія Загребельного, перевіркою встановлено, що майно Костянтинівського чавуноливарного заводу на суму 2,7 мільйона гривень було продане банком фірмі «Укрторгспецпостачання». Вона і вирізає обладнання як металобрухт. «Фактів розкрадання на даний момент встановлено не було», — додав заступник прокурора.

Однак колишні працівники заводу переконали: коли нові господарі підприємства вивозять брухт у невідомому напрямку, вони залязють до кишені людей.

— Вивезено 120 вагонів металу, — стверджує колишній горновий доменного цеху Анатолій Серих. — Ми зверталися в різні інстанції, надавали матеріали, однак реакції немає. Приздиш на завод, бачиш різані півтора кілометра рейок, а правоохоронним органам кажуть: це, мовляв, хулігани за ніч постаралися. Крім майна, яке належало чавуноливарному заводу, почали різати й те, що належить державі, — наприклад, 100 метрів кабелю, який веде до сховища цивільної оборони.

Перший заступник голови Донецької обласної держадміністрації Василь Джарти, який нещодавно побував у Костянтинівці, доручив «вивчити питання в рамках чинного законодавства для погашення заборгованості у зарплаті». Правоохоронні органи знову перевірять діяльність ліквідатора. Однак чи не час дати належну оцінку діям тих, хто довів завод до банкрутства? До речі, свого часу, відповідаючи на запитання кореспондента «Голосу України», голова обласної держадміністрації Анатолій Близнюк звернув увагу на промовисту деталь: жоден із керівників ліквідованих заводів не отримав запис у трудовій книжці: «звільнений у зв'язку з банкрутством підприємства». А школа.

Із 28 підприємств Костянтинівки 10 перебувають у стадії ліквідації. Заводи-банкрути заборгували своїм колишнім працівникам майже 11 мільйонів гривень. У місті найнижча в області заробітна плата, причому 58 відсотків працюючих мешканців отримують менше від

прожиткового мінімуму. Про непрацездатних громадян годі й казати. Втім, учні молодших класів із малозабезпечених родин мають право на безплатний сніданок чи обід у школі — на 1 гривню 40 копійок на день. А на харчування одного хворого у стаціонарі лікарні бюджетом передбачено аж... 47 копійок на день.

Ліна КУЩ.

На знімку: на місці підприємств-банкрутів у Костянтинівці залишаються смітники і руїни.
Фото Олексія БУДЬКА та Валерія ВОЙТЕНКА.

Летавські зорепади

Михайло Шаповал знає, як примножити славу героїв

Уся Летава дотепер називає Михайла Шаповала головою колгоспу, бо люди переконані, що після зміни назви «господарство» нічого не змінилось. Радіють разом із ним, що вистояли, не розбрелися по своїх клатках городів, не розтягли майно та землю, не перестали орати і сіяти, не позакривали ферми. Тому й твердо стоїть на ногах Летава. Як і десять, і двадцять років тому.

Хто придумав ярмо

Може здатися, що у Летаві живуть уперті й консерватори. До сути всіх реформ вони дійшли самі, своїм мужицьким розумом без вказівок згори. А зайняли реформаторством ще задовго до того, як з'явилася на нього мода. Коли в державі лише зайшла мова про розпаювання землі, тут уже років із вісім, як кожен мав свій пай. А майнові — ще за радянської влади поділили.

Нині згадують, як приходили до М. Шаповала люди і просили, щоб дав одному пшениці, іншому — поросю, а декому — сіна. А з району ще й підказують: про пенсіонерів не забудь! Тоді ж подумали: роздаси — комора порожньою залишиться. Взяли летавці свої архіви, порахували трудодні та зароблені мозолі, і визначили кожному його частку. Врахували і пенсіонерів. Не знали тоді, що на добрих півтора десятих років випередили державні реформи.

— Ми зробили так, щоб і людям було добре, і господарство вигідно, — пригадує Михайло Васильович. — А сьогоднішнє паювання наче і нагадує наше, але й істотно відрізняється. Інколи здається, що зробили все, щоб до кінця розв'язали господарства. Нинішня плата за пай — бомба сповільненої дії. Судять самі: в Летаві три тисячі гектарів орної землі, котру оцінюють у 4,2 мільйона гривень. Якщо кожному сплатити за пай по півтора відсотка, а пенсіонерам — по два, до вісімсот тисяч доходить. Яке господарство зможе витримати такі витрати?

Додайте сюди плату за майнові паї, яка загалом становить у нас майже двісті тисяч гривень, — загинає пальці голова. — Ще сто тисяч за єдиний податок, ще стільки само — різних інших. От і виходить, що люди тільки для того й працюють, щоб усі ці відрахування зробити. А як далі жити, на що розвиватися? Не хочю повертатися в минуле, але майже за двадцять вісім років мого головування бачу, що ніх-

то раніше не обкладав господарство таким ярмом податків. Тільки за рентабельності не нижче 25 відсотків (про таку тепер ніхто і не мріє) мусили сплачувати п'ятнадцять відсотків чистого прибутку. А що ми бачимо нині?

До того ж теперішнє паювання не дало господарям землі, а навіть відібрало її. Бо ділили однаково на тих, хто все життя колгоспу віддав, і людям, чесного сказати, випадковим, які лише місяць-другий попрацювали. Коли ж почали ті паї переписувати та перезапівдати, то мало не третина з них взагалі в чужих руках опинилася. Яка користь із того, що людина має право на землю, якщо в господарстві вона ніколи не буде працювати. Тож і виходить так, що молодому трактористу чи доярці вже нічого відилити.

Можливо, Летава — виняток, бо за останні кілька років із села на заробітки поїхало лише... дві(!) особи. А сюди на роботу просяться. Голова тому радий, бере всіх неледачих і роботящих. Та розуміє, що нічим йому ту молодь до землі прив'язати — паї роздано.

Викрутилися, шоправда, і з цього становища. Майновий комплекс господарства і тепер зростає, оцінюється не в один мільйон гривень. Отож його частка й перепадає молоді. Добре, що голова все бачує, стягує, скуповує. Дивись, колись і згодиться.

Бідний бідного не виручить

— У господарстві нічого зайвого бути не може, — переконаний М. Шаповал. — А у нас, здається, робиться все, щоб від селянина останню сіалку забрати, як колись вимітали до зернилки. Де ж це бачено, щоб податкова описувала комбайни, трактори — всю техніку за борги, а потім ще й за безцінь спродувала. Бідняка підтримати треба, а не останнє у нього виг-

рібати, бо інакше він ніколи не стане на ноги.

Тепер, хоч як прикро, село знову повертається до сапки та лопати. Летава, шоправда, тримається. А он сусід позичив у збанкрутілого господарства трактора. Поки той на полі робив, податківці його зі старого господарства вилучили та на продаж запропонували. Сусідові трактор дуже потрібний, та за що він його викупить? Не втримався Михайло Васильович, позичив гроші — нехай хоч тут підмога буде. А сам плечима стенає і дивується, чому держава не хоче допомогти цим бідним, але ще живим селам? Сьогодні вони становлять більшість. І від того, що замре у них життя, ніхто не виграє.

Одного разу зібralи нас на раду, — каже Михайло Васильович. — Був наш аграрний міністр. Виступає і все говорить про те, яка важлива для нас реформа і як добре з нею буде. А в залі кілька сотень таких керівників, як я, і у кожного на думці одне: саме живна, треба пальне, а ціни знову підняли. Де взяти гроші і кому ті кредити доступні? Переконаний, кожен подумки промовляв: допоможіть тут, а ми реформу вже якось підтримаємо. Бо теоретично її можна замислити, а біля землі її не так просто здійснювати.

На летавській фермі півтисячі корів. Хотіли ще сотню прибавити, бо молоко тут вигідне: і люди добре заробляють, і господарство на тому прибутку має. Та з'ясувалося, не просто це зробити. Важко, клопітно, за один рік не здійснити. І це для одного з найсильніших господарств не тільки в районі, а й в об-

ласті. А для середняка — недосяжне завдання.

Для худоби нині голодомор настав, — констатує М. Шаповал. — Навіть за простенький кормозбиральний комбайн треба до трьохсот тисяч гривень віддати. У кого знайдуться такі гроші? А коли навіть розкинешся на нього, то що ти з одним зробиши?

І я розумію голову, який з гордістю показує, як у нього працюють двадцять чотири роздавача, як налагоджено подачу кормів. За такої організації буде і молоко, і м'ясо.

Сузір'я героїв

Летаві пощастило, мабуть, тому не боїться дивитися ні в минуле, ні в майбутнє. Свого часу вона гриміла на всю країну. У далекому 48-му одразу дев'ятьма колгоспниками, бригадиру тракторної бригади та тодішньому голові присвоїли звання Героя Соціалістичної Праці. А через рік, на наступні жнива, сюди приїхала Тетяна Яблонська, щоб написати знамените полотно «Хліб».

Із колишніх героїнь, прототипів славнозвісної картини, у селі залишилося лише двоє — бабці Настя Чинник та Горпина Регелюк. Одна ще молодиться, бо їй лише 85. Другий — за дев'яносто. Але досі згадує, яка була молода і гарна, така, немов на картині, коли поклякали її на раду до Москви. Воно ж і столицю подивившись хотілося, та як їхати, коли того дня у селі мали буряки підживлювати. Варто тільки було відлучити на годинку — дивись, твої залишаться без підкорму. А де ж тоді врожаю набереш, щоб на героїську Зірку вистачило?

Сьогодні летавці живуть за іншими критеріями. Вони пишуться тим, що ні у гектар не зменшили своїх полів. І буряки, і інші овочі, від яких майже всі відмовилися, вони сіють. І для них ці культури як були, так і залишилися рентабельні. Голова й чути не хоче про те, що вирощення важкою працею може бути збиткове. Аби не сіяв буряк — більше двохсот осіб пішли б на біржу праці. А що господарство від цього виграє? Тому й зібralи тисячу тонн овочів навіть у посушливий рік.

Уміє Летава трудитися. Мабуть, ще й тому, що М. Шаповал не дає розслаблятися. Ось тому й мають і хліб, і до хліба. Тут кажуть, що ще доля шаслива у села, бо там люди такі зібralися. Та й справді, хіба багато знайдеш сіл, які б пережили справжній зорепад героїв? Утім, чому пережити? У Летаві непогана перспектива щодо появи нових звиязців праці.

Тож нехай їй світять нові зірки.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Фото автора.

Оргія в конкурентному середовищі

У Львівському національному академічному українському драматичному театрі імені Заньковецької відбулася прем'єра вистави «Оргія».

Драматична поема Лесі Українки — складний філософський твір на вічну тему вибору: «Одне із двох: або люби свободу, або залеж від мудрості владик» (меценатів, спонсорів фондів, грантодавців чи гарантів). А що, так званої золоті середини не буває? Для Воїна Духу — ні.

Режисер-постановник, народний артист України Федір Стригун, художник Валерій Бортяков мали мету дерзновенну: вибудувати місток від

античності до сучасності. Чому б ні? Адже «Оргія», дія котрої відбувається у часи панування Риму, звучить нині так само актуально, як за життя героїв

геніального автора філософської драми. Співіснування культур Греції і Риму в режимі диктату «старшого брата», трагедія поневоленої творчої особистості (співець Антей у виконанні заслуженого артиста України Степана Глови воліє вмерти, але не відступитися від свого «Я») — все це близьке серцю. А галичанам — поготів.

Бо надто вже болючі асоціації із сучасними реаліями. Та й свіжі в пам'яті нинішнього покоління трагічні загибелі сучасних співців — Володимира Івасюка, Ігоря Білозіра, які також відмовилися від лукавих «патронатів». Відтак, квітнувши мистецької гіркоти «або-або», поринаєш у бурхливий асоціативний потік (весь світ — оргія!).

І за це очищення розуму — низький уклін Театрові й зізнання в любові.

Я люблю заньківчан. Разом з ними росла, набиралася мудрості. Шаную за невтомний пошук істини і етичного ідеалу. Цілком щиро вважаю акторів неперевершеною «небесною глиною», з котрої можна виліпити все. Як не згадати принагідно, що із цього золотого акторського фонду свого часу було виліплено заньківчанином Данченком нове обличчя столичного театру імені

Франка. Однак спожита «гіркота» спонукає до відвертості. У момент загибелі співця Антея мала б зародитися істина: меценати приходять і відходять, а мистецтво вічне. Однак ця істина дещо забарилася. А тому переміг Меценат — народний артист України Богдан Козак. Він настільки глибоко самодостатній, що режисура неспроможна «зіпсувати» його героїв ніяким чином. Відсутність сценічної динаміки дійства він компенсує внутрішньою динамікою.

Сценічна «Оргія» відбувається в конкурентному середовищі. За вікнами театру — проспект Свободи. Він виріє своїм життям, стихією п'яної всюдозволеності. Б'ля пам'ятника Шевченкові нішіні «співці» намагаються, на догоду політичній ситуації і юрбі, притягнути свою музу «до мікрофону». Можливо, якби цей вуличний театр не був такий живий і яскравий, місток від античності до сучасності не видався б хистким. Та що не зробиш заради Любові? Ступаю на місток і йду...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

На знімку: Богдан Козак у ролі Мецената (фото люб'язно надане редакцією газети «Поступ»).

Еней залишається

Минулого тижня небувалий наплив публіки спостерігався на виставі «Енеїда» в столичному театрі імені Франка

Фото Володимира САМОХОЦЬКОГО (Укрінформ).

Річ у тому, що Анатолій Хостікоєв нібито грав Енея того вчора вранці. Причина: ця легендарна вистава йде давно, актор переступив поріг 50-ліття — час, мовляв, роль «парубка моторного» передає комусь молодшому. Але саме того вчора «Енеїда» пройшла з таким блиском і Хостікоєв був у такому піднесенні, що наступного дня художній керівник театру Богдан Ступка прийняв мудре й для

багатьох радісне рішення: «Будемо грати далі!»

Утім, молодь без роботи не залишиться: в середині квітня молоді франківці покажуть виставу Олександра Білозуба «Мисливці за снами», в основі якої — твори Милорада Павича.

Христофор ГРУША.

На знімку: Анатолій Хостікоєв у ролі Енея.

Одкровення Шведа

Березовського, Бортнянського й Ведела. Торік Михайло Швед представив нам нову роботу «Pater Noster» для змішаного хору, труби, органа та струнних. Назва відповідає одній із частин католицької меси. Нібито все досить традиційно — хор, оркестр. Але композитору вдалося синтезувати всі попередні музичні досягнення так, що твір звучав напоручод прекрасно! Отут можна було почути і відгомін Баха, Орфа, Шостаковича, були й інші паралелі. Себто твір став відображенням багатогранної культури. Щоб створити таке, потрібно мати величезний талант і слуховий аналітичний досвід.

Але навіть не це вразило мене. Був один момент, який, здається, зроблено просто геніально. Уявіть собі хор, що не співає, а промовляє пошепки, причому в переклику жіночих і чоловічих голосів. До цього предуються скрипки, що б'ють смичком по струнах, і орган. Здавалося, нічого особливого, але ефект був та-

кий, ніби це голоси з пекла! На мить мене охопив страх. Не знаю, як композиторові вдалося досягти такого результату, але всі в залі пережили те саме.

У той момент зі мною сталося щось приголомшливе. Коли почали грати, я начебто опинилася в іншому світі. Ця музика опанувала моїм розумом. Уявіть, що ви тривалий час перебуваєте під водою, а потім спливаєте! У шій музиці було все, а найголовніше — ширі почуття, від яких хотілося жити! Захоплення душі, приплив адреналіну, відкриття світу духовності, знаходження ідеалу — от що таке «Pater Noster» Михайла Шведа!

Звичайно, неабиякий меломан може і придумати собі враження. Та є в музиці те, без чого вона розпадається і не сприймається слухачем. Це — форма. І в цьому плані твір Михайла Шведа бездоганний. А ви кажете, що молодість не володіє істиною...

Анастасія БАЛДІНА.

На знімку: Михайло Швед і Арво Пярт.

КОЛОНКА ОГЛЯДАЧА

«Бывають странные сближенья...»

Нині в Україні очевидний бум мемуаристики. Дві книжки з цього потоку я недавно читав, по суті, паралельно, що мимоволі їх зближувало й надавало додаткової гостроти читанню. Це була гострота співучасті, завдяки якій чийсь «приватні» мемуари здатні зблизити читача з цілою нацією на рівні роду.

«Бывають странные сближенья...» — цей рядок з Пушкіна узяв епіграфом до своєї книги «Тіні незабутих предків» Кость Липківський, професор Інституту електродинаміки НАН України. Дивне зближення — якраз те, що я відчув, читаючи історію роду Липківських майже за два століття. Здавалося, давно знаю автора, знав добре і його двоюрідного брата Юрія Бобошко (Юрій Миколайович був моїм Учителем). Знаю дочку автора Аню Липківську (вона чудовий мистецтвознавець). Знав, що її бабуся (мама автора) Катерина Осмьяловська грала Наталку Полтавку у першому звуковому фільмі українського кіно. Знав — але якось не пов'язував Липківських саме з тим знаменитим Василем Липківським, першим «революційним» митрополитом УАПЦ, якого розстріляли восени 1937-го, а за кілька місяців до того він охрестив онука, і той онук ось тепер написав про діда: «Мої очі теж бачили його».

Це сказано з шляхетною стриманістю, взагалі властивою Костеві Липківському. Він, як людина точної науки, нічого не вигадася, але нічого й нікого не забуває з персонажів драми свого роду. Але ці, суто домашні, подробиці в підсумку важливі для читача ось чому: чим більше читаєш про генеалогію та географію роду автора, тим сильніше враження «дивного зближення». Якоїсь миті здається, що ось-ось, на наступній сторінці, зустрінеш когось із твого роду, хоча б тому, що сам ти — з-під Пирятина, де вчилася Катя Осмьяловська з Лесем Липківським, де служив повітовим статистиком дід автора. Втім, походження читача цієї книги може бути і не пирятинським, іншим, та все одно наші дідидесь би зустрілися, бо родові корені Липківських розгалужені на всю Центральню-Східну Європу. Ми жили тісно в просторі й часі. Книга нагадує про це, воскрешаючи імена, що зв'язують розрив між поколіннями й епохами спільної історії.

Як сказано, паралельно з цією книгою я читав ще одну, а саме юнацькі (кінець 50-х років) щоденники Леся Танюка. Це з багатьох причин неймовірний щоденник! Теж, здавалося, знаю автора й знаю, чого від нього чекати. Та й що там могло бути, в тих щоденниках часів наївної хрущовської відлиги? А могло! Я пережив унікальну мить: дочитав цю книгу на роботі, вийшов у коридор і сказав першому зустрічному: «Боже, який розумний хлопчик!» — «Хто?» — «Танюк!» — бовкнув я. І збагнув, що тепер треба пояснювати, чому назвав хлопчиком того, кого всі знають сивим і солідним. Але те слово вирвалося не випадково. Бо тому провінційному хлопчикові, яким був наприкінці 50-х Льоня Танюк, пощастило на непоруйновані родинні зв'язки, на чесну родинну пам'ять. Завдяки цьому він у юності, в сім'ї, чув славі імена, які широкий публіці відкрилися лиш наприкінці 80-х років. І він не просто це почув, а зумів оцінити почуте, й саме це здається неймовірним, бо в 50-х, хто пам'ятає, для юної душі доступніший був Павлик Морозов, а не якийсь там Курбас чи навіть свій власний батько. Ось чому ці щоденники здаються неймовірними — аж настільки, що іноді думаєш: це писано не тоді, а тепер! Потім спохоплюєшся: так і стиліки вигадати — завдання взагалі фантастичне. Хоча якісь речі все одно видаються майже неможливими. Як-от постать Танюкового вчителя Мар'яна Крушельницького. Здається, такого масштабу мислителя в ті часи не могло бути. І лиш потім розумієш свій обман зору: це тепер таких нема, а тоді — ще були!

Отже, «бывають странные сближенья»: немало імен, згаданих у книзі Липківського, є й у щоденниках Танюка. Зустрічаючись, ці імена справді «зближуються», але інколи й «віддаляються», варто лиш авторові випасти на якийсь час з певного кола людей. У книзі Танюка є один такий момент. Це стаття, що є в щоденнику вставною, бо написана пізніше, наприкінці 60-х, коли Танюк вже вимушено жив не в Україні, а в Москві. В тій статті йдеться й про одного з персонажів книги Липківського, а саме про Юрія Бобошко. Цитую Танюка: «Бобошко підняв прапор безпринципного театру». І це писалося саме тоді, коли Бобошко, фронтвик з простреленою рукою, захоплено розповідав нам, студентам, про напівзабутого Курбаса й додавав: «А всі наші краші хлопці зараз не з нами, а в Москві — Віктюк, Танюк...»

Здаваючу це без жодного єхидства, просто ця деталь лиш підкреслює в мемуарах Танюка головне: жити варто серед своїх, інакше зв'язки рвуться надто легко. До речі, Танюк добре зробив, що видав щоденники, не виправляючи там «помилки молодості». Тим книга й хороша. Будемо чекати виходу в світ наступних томів щоденника.

Віталій ЖЕЖЕРА.

На знімках: Катерина Осмьяловська в ролі Наталки Полтавки; Лесь Танюк (праворуч) — Луцьк, 1954 рік.

Вітання голови Національної спілки театральних діячів України

(Початок на 1-й стор.).

Ми страждаємо, мучимось і хворіємо, коли не маємо роботи, і щасливі тоді, коли вона є. Ми граємо чужі життя, іноді не встигаючи прожити своє. Дехто називає нас комедіантами, а дехто — «володарями дум». Для одних театр — це гра, для інших — місія. Я гадаю, що головну роль театру в об'єднанні людей влучно відзначив Вольтер: «Нація збирається лише в партері». А ще краще сказав молодий Міллер 200 років тому: «Якби ми, німці, дожили до національного театру, ми б стали нацією». Нагадаю, що це було сказано в часи Гете!

Сьогодні, коли в нашій молодій державі відбувається таке серйозне розширення суспільства, так серйозно збирати людей разом, хоча б на час вистави у глядній залі змусувати дихати одним повітрям. Думати одні думки, нести одні мрії. Ми робимо велику справу, кожен у своєму місті, в своєму театрі. Та ми не роз'єднані, ми вже шість десятиліть об'єднані в наше товариство, в нашу Спілку. І це щастя — бути у співтоваристві — творчому і людському. У нас спільні біди, але і спільні радощі. У нас у всіх збігається якийсь генетичний код, закладений легендарною Заньковецькою, ми пов'язані родинними узами, хай не кровними, але, можливо, ще міцнішими, ми — сім'я, ми — театральне братство. Зі святом, мої дорогі побратими. Будьте здорові й щасливі. Вітаю вас з Міжнародним днем театру та 60-річчям Національної спілки театральних діячів України.

Ваш Лесь ТАНЮК.

Право голосу

Творчий вечір артистки Донецького академічного муз-драмтеатру Любові Доброноженко спершу планували провести на малій сцені. А провели на великій — бо чимало знайшлося бажаючих потрапити на концерт. Артистка вокальної групи підготувала сольний виступ, включивши до програми класичні, народні та сучасні твори. Такі події у драматичних театрах нечасті: право голосу треба заслужити. Слухав свою колишню студентку і народний артист України Микола Момот (на знімку).

— Я чекав цього вечора з особливим хвилюванням, — каже Микола Момот. — Адже минув рік, як вона закінчила консер-

ваторію. Радий, що моя учениця в хорошій формі. У неї красивий тембр і велике бажання оволодіти секретами вокалу. Гадаю, з часом Люба посідає гідне місце на сцені.

Уперше на сцену рідного театру Люба вийшла ще третьокурсницею. А вже на державних іспитах голова комісії схвально відгукнувся про «європейський рівень», який продемонструвала випускниця. А одразу після концерту директор і художній керівник театру Марко Бровун оголосив:

— Любові Доброноженко присвоєно вищу акторську категорію.

Ліна КУЩ.

Школа показала клас!

Київська середня спеціальна музична школа-інтернат імені Лисенка відзначила 70-ліття. Тут починали творчий шлях відомі люди: І. Шамов, В. Кожухар, Л. Дичко, Р. Кофман, М. Степаненко, К. Стеценко, В. Кошуба, О. Злотник, П. Зібров, багато інших. Немало з них того вчора прийшли привітати свою Школу.

Святковий концерт розвивався за принципом «крещендо»: від учнів 4-го класу — до музикантів світового рівня, таких, як Д. Юділевич, О. Рівняк, О. Гринюк, Б. Которович; від сольних виступів — до виконання Першого скрипкового концерту Паганіні й танго «Весна в Буенос-Айресі» П'яццолі у супроводі «Київських солістів», а також Першого фортепіанного концерту Чайковського у супроводі симфонічного оркестру під керіванням С. Солонька. Головну урочисту тональність створив виступ відомого ансамблю ударних інструментів «Парад віртуозів» під керіванням вихованця КССМШ, а нині професора, відомого виконавця й композитора О. Білонова. Кульмінація свята — друге відділення концерту. Загальним апофеозом стала увертюра до опери Лисенка «Тарас Бульба» (симфонічний оркестр під керіванням С. Солонька).

... Я теж училася тут, маю в душі добрі спогади, але такого музичного вечора не пам'ятаю! І не дивно: таке буває раз на 70 літ.

Наталія ХОДИЦЬКА.

ОБ'ЄКТИВ

19 березня. Під час поїздки до Волинської області Голова Верховної Ради Володимир Литвин разом з головою облради Василем Дмитруком та головою облдержадміністрації Анатолієм Французом ознайомився з роботою приватного сільгосппідприємства «Рать».

20 березня. До річниці початку воєнних дій в Іраку у столиці України пройшов Марш Миру.

21 березня. Запоріжжя. Розпочався другий етап реконструкції центральної артерії міста — проспекту Леніна.

24 березня. Луганська область. У сільгосппідприємстві «Агролан» Лутугинського району розпочали сівбу ранніх зернових.

22 березня. Відбулося засідання Погоджувальної ради лідерів депутатських фракцій, груп і комітетів Верховної Ради України.

23 березня. Конституційний Суд України підтвердив, що тариф на оформлення передплати та доставку передплатникам друкованих періодичних видань має становити не більш як 40% собівартості виготовлення одного примірника передплатного видання.

25 березня. Верховна Рада України прийняла в цілому новий Закон «Про вибори народних депутатів України».

Україна олімпійська: 1952—2004

Доля звела мене з Іваном задовго до олімпійських ігор. Обоє ми були дітьми війни-переростками і земляками (з Харківщини), у плавання прийшли в 49-му, Іванові вже стукнуло 19, мені — трохи менше. Обидва фанатично любили наш найпрекрасніший вид спорту і ладні були днювати й ночувати в басейні. Час був тяжкий, голодний, інколи стрибали у воду, з їв-ши шматок чорного хліба і запивши чистою водою. Нас не потрібно було підганяти, навпаки — ми підганяли своїх тренерів, вишукуючи дедалі нові можливості випробувати себе.

Уперше ми зустрілися в Києві, в єдиному 25-метровому басейні (тепер на цьому місці ви-хід з метро біля Республіканського стадіону), який був зав-жди переповнений і гув сотнями голосів. Іван уже відслужив, од-нак з армії не пішов — залишався у Київському військовому окру-зі. Взяв його до своєї групи ві-домий тренер Іван Вржесневський, фахівець, яких ще пошу-кати треба, тонкий психолог і душевна людина. Дерюгін неза-баром уже ходив у рекордсменах України, став лідером. Та ось тренер почав помічати, що учень після тренування додому не поспішає — залишається по-грати у водне поло чи на стадіо-ні з легкоатлетами бігає. Почав заглядати і в тир, постріляти на спір. Інший, можливо, обурився б (а всі тренери — егоїсти, вони вимагають неподільної любові тільки до свого виду спорту), але Вржесневський спокійно сказав: «Ваню, бачу, тебе щось інше вабить... Втомився плава-ти?» Дерюгін і зізнався, що не-мов би вичерпав себе у плаван-ні, нема відчуття новизни, ре-корди й то не хвилюють. «От і йди в п'ятиборство, там не су-муватимеш — фехтування, стрільба, біг, та ось чи впораєш-ся з конем?» Іван розсміявся і сказав, що ще на батьківщині у Зміїв він по півдня пропадав у казармах кавалеристів — стаїні чистив за можливість поката-ти-ся на коні.

Одне слово, рекордсмен Ук-раїни Іван Дерюгін поміняв спортивну «професію» — став п'ятиборцем. Сталося це за два роки до Ігор у Мельбурні, а на І Спартакіади народів СРСР у серпні 1956 року, несподівано для всіх, виграв срібну медаль, яка й відкрила йому шлях до збірної команди. Було йому вже 28, дружина в нього теж була відомою спортсменкою — майстер художньої гімнастики, красива, вольова, вона вмля підтримати в тяжку хвилину.

Мельбурн зустрів похмурим небом, частими і несподіваними холодними дощами, що наліта-ли з Антарктиди. Перший день — кінний крос. Напередодні вся команда —єрванець Ігор Нови-ков, лєнінградєць Олександр Тарасов та Іван Дерюгін — піш-

ки пройшли всю трасу з крути-ми спусками, ямами з водою, ретельно замаскованими переш-кодами. Складнощі були ще й у тому, що лише за 15 хвилин до старту спортсмен одержував ко-ня. Як устигнути розгадати його характер?

Перший глевкий млинець — у Тарасова. Кінь звалив у яму з водою, та так, що придавив со-бою спортсмена. Ну й картинка була! Стирчать дві голови — ко-ня і Тарасова, котрий досхо-чу наковтався води. Як зумів ви-ратися, Олександр і пізніше зга-дати не міг. Але підняв коня і повернувся на трасу. Новиков, дізнавшись про подію від тре-нерів, був надміру обережний і одержав багато штрафних очок. Іван ішов останнім, підхльосту-ючи свого не надто жвавого ска-куна. Напружено вдихався, від-шукуючи перешкоди. Бачив, як упав і не зміг піднятися чемпіон світу швед Тоффель. Але йшов сміливо, розуміючи, що дуже ба-гато втратили його товариші.

Перший день був невдалий: збірна СРСР посіла третє місце, програвши американцям майже 600 очок.

Фехтування не було нашим козирем, найкращий результат у Новикова — дев'ятий. Наступ-ний день — вихідний, вирішили приєднатися до спортсменів, котрі зібралися поїхати на берег океану. Ми сиділи в автобусі з Іваном поруч. Не заведено у спортсменів до закінчення зма-гань вдаватися в подробиці. Але нас з Іваном пов'язувала давня дружба, от і розговорилися про майбутні старты. «Якщо відстрі-ляємося вдало, у плаванні, сам розумієш, легше буде, а крос у нас у всіх сильний...»

На стрільбищі у Вільямстауні світило сонечко, з океану дув ласкавий, теплий вітерець. Іван спокійно розстрілював мішень за мішенню, шораз почувачи себе дедалі впевненіше. І Тара-сов, і Новиков теж були на ви-соті — команда набрала най-більшу суму і вийшла на друге місце, скоротивши наполовину розрив з американцями.

На старті в олімпійському ба-сейні Дерюгін опинився поряд зі шведом Халлем, олімпійським чемпіоном 1952 року, лідером змагань. 300 метрів — улюблена

дистанція Дерюгіна, його ре-корд України ніхто так і не зміг побити і через багато років. Швед спробував було погнатися за українцем, та де там! Іван по-казав краший в історії олімпій-ських ігор результат. Збірна СРСР знову випередила амери-канців.

Залишався останній вид — крос по пересіченій місцевості на 4 км. Дерюгіну доставив «не-щасливий» 13-й номер. Іван тільки розсміявся, коли довідав-ся про це. Він, як це буває у ве-ликих спортсменів, уже відчув свою незбориму силу, кожний м'яз просто здвгнений від нетер-піння. Він знав, що, на думку тренерів, кожен з їхньої трійки мав вигра-ти в американців 30—35 секунд, щоб вийти на перше місце.

Як біг Іван, як бігли Новиков та Тарасов, можна було б напи-сати захопливу історію, сповне-

ІМЕНА Іван ДЕРЮГІН Дос'є «Голосу України»

ДЕРЮГІН Іван Костянтинович, олімпійський чемпі-он у п'ятиборстві (командна першість) 1956 р., Мель-бурн. Чемпіон світу 1961 р., срібний призер І Спартакі-ади народів СРСР (1956), кількаразовий чемпіон і ре-кордсмен України з плавання.

ну пристрасті, страждань і пере-моги над собою, що і є головне у спорті. Дерюгін виклався, як то кажуть, сповна, він відіграв стільки, скільки вимагали від усієї команди. А товариші дове-ли вже справу до остаточної пе-ремоги — до золотих олімпій-ських медалей...

На початку 60-х, вигравши чемпіонське звання і на пер-шості світу, Іван Дерюгін роз-стався зі спортом. Він цілком присвятив себе доньці Ірині, яка під керівництвом матері Альбі-ни Миколаївни прославила кра-їну, ставши дворазовою абсо-лютною чемпіонкою світу з ху-дожної гімнастики. І сьогодні школа Дерюгіних — одна з най-більш відомих і прославлених на землі.

Ігор ЗАСЕДА.

На знімку: Іван Костянтино-вич, Ірина та Альбіна Миколаїв-на Дерюгін.

вити себе молодим і перспективним гім-настам.

А Мелані не приховувала захоплення Києвом та змаганнями. Дівчина, котра, як з'ясувалося, має українське коріння, вдруге боротиметься за медалі на турнірі Стелли Захарової. За словами симпатичної спор-товки, їй дуже подобаються і гімнасти, і саме місто, і турнір зокрема. До того ж у Канаді — велика українська діаспора, яка жваво цікавиться всім, що відбувається на історичній батьківщині. А враження від ми-нулорічних відвідин України стали для Ме-лані вирішальними. Тому вона знову в на-шій столиці. І дуже радіє з цього приводу.

Отже, приходьте до Палацу спорту (сьо-годні початок змагань об 11.00, а завтра — о 15.00). Вхід вільний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

справдилися: шведи, пошарпані в боях з росіянами, вже не були великою силою. А оточення Ма-зепи саме по собі не загрожува-ло Росії, людські ресурси якої у кільканадцять разів переважили можливості України.

Так, кадрова політика гетьма-на не в усьому була ідеально й придатна для втілення його та-ємних намірів. Частина вико-навців не спіщила робити вибір у непростих реаліях 1708—1709 рр. Їхне відступництво від свого керманіча, пасивність часто продиктовані прагматизмом, страхом за власне життя та ро-дин. До проявлених Петром І у війні 1708 р. зразків нечуваної жорстокості не були готові ні Мазепинці, ні Карл XII.

І все ж посіяні Мазепою зер-на, незважаючи на жорстоке придушення повстання 1708—1709 років, найсуворіше вини-щення всілякої інформації, про-ростали час від часу паростками пробудження нації. У грудні 1752 р. мешканці Пасічного Никифор Бондар, Конон Чалий та інші, згадуючи на поминальному обіді колишні походи, казали: «Добре було життя за Мазепи, нехай кості його святяться» (ці слова зафіксував донощик. — Авт.).

Без повстання мазепинців важко уявити рух України за во-лю. Зрештою, резонанс цього повстання сприяв народженню нинішньої Української держави.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернінів.

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ про проведення відкритих торгів на закупівлю кабельної продукції для закінчення будівництва ПС 500 кВ Новодонбаська

1. Замовник торгів	Донбаська електроенергетична система ДП «НЕК «Укренерго» Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 23344104. Пр. Леніна, 11, м. Горлівка, Донецька обл., 84601, Україна
1.1 Поштова адреса	Заступник директора з капітального будівництва Дробот В. К., телефон (06242) 9-72-81, факс 9-70-01
1.2 Відповідальний за проведення торгів	Кабельна продукція (контрольний, силовий, броньований кабель). Термін поставки кабельної продукції 3 місяці з дати укладення договору. Місце поставки — підстанція 500 кВ Новодонбаська, м. Стаханів, Луганської області, Україна. Відкриті торги
2. Інформація про товари (роботи, послуги), що закуповуються	Пр. Леніна, 11, м. Горлівка, 84601, Донецька обл., Україна, відділ капітального будівництва, кім. 230, телефон (06242) 9-73-62; факс (06242) 9-70-01, 9-71-99.
3. Процедура здійснення закупівлі	Тендерна документація видається учаснику на його письмовий запит протягом трьох календарних днів поштою (електронною поштою).
4. Місце та спосіб отримання тендерної документації	Пр. Леніна, 11, м. Горлівка, Донецька обл., 84601, Україна, Донбаська ЕС, кімната 230. Дата розкриття тендерних пропозицій відбудеться 6 квітня 2004 р. о 14-00 год.
5. Місце та дата розкриття тендерних пропозицій	1. Строк представлення тендерної пропозиції Замовнику до 12-00 год. 6 квітня 2004 р. за адресою, вказаною у п. 1.1. на ім'я голови тендерного комітета.
6. Додаткова інформація	1. Тендерні пропозиції надаються у письмовому вигляді у запечатаному конверті. 2. Разом з тендерною пропозицією необхідно представити проект договору на постачання продукції зі строками поставки та умовами оплати. 3. Детальна інформація і основні кваліфікаційні умови до виконавця визначається в тендерній документації. 4. Тендерне забезпечення не потрібне.

27.02.2004 р. Господарським судом Кіровоградської області (м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) по справі № 10/82 про визнання банкрутом ТОВ «Кіровоградук-трانس» (буд. Бази № 2, с. Березинка, Кіровоградського р-ну Кіровоградської області, код ЄДРПОУ 31115899, р/р 26000420025372 в КОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 323293) винесено постанову про визнання боржника банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призна-чено арбітражного керуючого Муравську О. С. (ліцензія Мінекономіки № 249695 від 30.10.2001 р.), вул. Героїв Сталінграду, 32, кв. 115, м. Кіровоград, 25031.

Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбішева, 1-а) від 16.02.2004 р. порушено провадження у справі № Б 29/22/04 про банкрутство Державного підприємства «Магніт» (51917, Дніпропет-ровська область, м. Дніпродержинськ, пр. Анюшина, 179-в, п/р 26009301171924 у Промінвестбанку, код ЄДРПОУ 31523493).

Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 11.03.04 р. розпорядником майна призначено арбітражного керую-чого Карпенко С. Р. (ліцензія АА № 668295), поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Ліварна, 13, тел./ф. (0562) 32-00-32).

Заяви кредиторів з вимогами до Державного підприємства «Магніт» приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікуван-ня цього оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 11.03.04 р. порушив справу № Б-24/13-04 про банкрутство ТОВ «Теплобуд» (ЄДРПОУ 01414666, м. Харків, пр-т Москов-ський, 25, п/р 26005301810350 у ХРУ ПІБ України, МФО 351458). Розпорядник майна —Бондаренко І. Е. (ліц. АА № 250402 від 27.03.02 р.). Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів від публікації за адресою: м. Харків, пл. Свободи, 7, к. 304. тел. (0572) 456-304.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 10.03.2004 р. порушив справу № Б-48/21-04 про банкрутство приватного сілськогосподарського підприємства «Берека», ЄДРПОУ 05477178, (64263, Харківська обл., Первомайський р-н, смт. Комсомольське, р/р 26003302277 у Первомайському від. Ощадбанку, Харківської обл., МФО 350017). Розпорядник майна Сорокін М. І. (ліц. АА № 047711 від 02.10.2001 р., м. Харків, вул. Сумська, 82, т. (0572) 70-15-87). Заяви кредито-рів і санаторів приймаються протягом 30 днів від публікації.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 6.4) від 09.03.2004 р. по справі № 21/48 приватне підприємство «Театр ан-трепризи «Мельпомена-Арт» (код ЄДРПОУ — 31379935), розташоване за адресою: 69061, м. Запоріжжя, вул. Цен-тральна, 8, кв. 20 визнано банкрутом та відкрита ліквіда-ційна процедура. Ліквідатором призначено Архипова Ю. І. (ліцензія № АА 419211), (69013, м. Запоріжжя, вул. Радищева, 85; тел. 220-16-06).

Товариство з обмеженою відповідальністю «Соціально-економічний центр»

(код 31840755) оголошує про свою ліквідацію.

Шановні Партнери! Довіреність серії ЯЗД №№ 560 060, 560 061, від ТОВ «Меркурій» м. Сміла, вважати не дійсними. У разі пред'явлення цих довіреностей, для отримання ТМЦ, просимо повідомити в відділ безпеки ТОВ «Меркурій» за тел.: (04733) 4-50-49 та «02».

Всеукраїнське громадське об'єднання «Спілка консультантів з економіки, фінансів та права» (код ЄДРПОУ 21719528, за адресою: м. Київ, вул. Ш. Руставелі, буд. 24, кв. 17) ліквідується за рішенням Засновників (Протокол № 3 Зборів Конференції Всеукраїнського громадського об'єднання «Спілка консультантів з економіки, фінансів та права» від 26.01.2004 р.).

ВАТ Авдіївський коксохімічний завод ЄДРПОУ 00191075, Україна Донецької 86065, м. Авдіївка, пр. Індустріальний, 1 оголошує про скасування відкритих торгів, призначених на 10.03.04 р., у зв'язку з тим, що у тендерній документації не в повному обсязі указані робо-ти по ремонту ротора турбіни ПР-6-35-1,2 ТЕС.

Рада директорів ВАТ «АТБК «Ритм» повідомляє про позачергові загальні збори акціонерів, які відбу-дуться 13 травня 2004 року о 14-00 в актовому залі ВАТ «АТБК «Ритм» за адресою: м. Запоріжжя, вул. Держинського, 2. Збори скликаються за вимогою представника акціонерів, що володіють більше 10 % акцій ВАТ «АТБК «Ритм».

Порядок денний:

1. Про підсумки фінансово-господарської діяльності компанії за 1999-2003 р.
2. Звіт Ради ВАТ «АТБК «Ритм» за 1999-2003 р.
3. Звіт Ради директорів ВАТ «АТБК «Ритм» за 1999-2003 р.
4. Звіт ревізійної комісії ВАТ «АТБК «Ритм» за 1999-2003 р.
5. Про внесення змін у Статут ВАТ «АТБК «Ритм».
6. Про делегування повноважень загальних зборів Ради ВАТ «АТБК «Ритм».
7. Вибори голови Ради ВАТ «АТБК «Ритм» і нового складу Ради.
8. Вибори голови Правління ВАТ «АТБК «Ритм» і нового складу Правління ВАТ «АТБК «Ритм».
9. Вибори голови ревізійної комісії ВАТ «АТБК «Ритм» і нового складу ревізійної комісії.

Реєстрація акціонерів відбудеться 13 травня 2004 р. з 10-00 до 13-00 за місцем проведення зборів.

При собі мати документ, що посвідчує особу, уповноваженим особам — доручення, оформлене відповідно до чинного законо-давства.

Рада директорів ВАТ «АТБК «Ритм»

До Афін — через Київ

Спортивна гімнастика. Сьогодні та завтра сто-личний Палац спорту ста-не місцем проведення вже третього міжнародного турніру на Кубок Стелли Захарової. Нагадаємо, що традиційним інформаційним спонсором цього популярного і престижного змаган-ня виступає «Голос України»!

Цього року до Києва завітали збірні дванадцяти країн, більшість із них — основним складом. На останній перед поді-єю прес-конференції олімпійська чемпіон-ка Стелла Захарова розповіла, що на по-мості головної спортивної арени України

свою майстерність демонструватиме 101 учасник (50 жінок і 51 чоловік). Цікаво, що більшість із них улітку виступатиме на Олімпійських іграх в Афінах. Українська збірна представлена в Києві двома склада-ми. Боротьбу за нагороди неодмінно пове-дуть лідери — Олена Кваша, Аліна Козич, Роман Зозуля та інші.

На прес-конференції були присутні і спілкувалися з журналістами тренер збір-ної Канади Дейв Брубейкер, а також одна з його учениць — Мелані Ракка. За слова-ми наставника, Кубок Стелли Захарової має для нього велике значення, бо турнір робить великий внесок у розвиток спор-тивної гімнастики у світі, допомагає вия-

Гетьманський скарб 365 літ тому народився Іван Мазепа

КАЛЕНДАР

Спадок Івана Мазепи спричиняв дискусії відразу після його смерті навіть серед своїх. Вони не знали, ко-му той спадок належить і що з ним робити. Мазепинці, автори першої Конституції України, бачили немало серйозних вад у попередньому прав-лінні. Воно справді було авторитар-не, маловідкрите, не бажане для наслідування. Та й важко ска-зати, чи за умов залежності Батурина від Москви могло бути інакше. Бажання старшин наслідувати демократичні принципи Запорозької Січі суперечило тогочасним реаліям, не відповідало устремлінням Мазепи створити власне князівство.

Конспіративність була вла-стива Мазепі завжди. Це дикту-валося обставинами, обмежени-ми владними можливостями. Самійло Величко називав геть-мана «хитрим лисом». А сам Мазепа любив цитувати Макіа-веллі: «Все гине там, де володар не є готовий кожної хвилини захи-щати свою владу, як лев, як вовк, як собака».

Практично двадцять літ свого правління «царського пресветло-го величества верный поддан-ный, слуга наиужайший і под-ножок» (так гетьман підписував листи до Петра І) шукав шляхів, щоб позбутися принизливого рабського статусу, бути неза-

лежним правителем. Його ба-жання стати вільним нерозділь-но поєднувалося з перспекти-вою України як самостійної дер-жави. Лише у ній він міг реалі-зувати себе як володар.

Його негвамовна енергія вільнолюбства проривалась у вигляді різних опозиційних дій щодо Росії, таємній дипломатії, заходах поєднання Лівобережжя і Правобережжя України. Він творив довкола себе старшинське середовище, здатне сприй-няти ідею вільної України як рятівну необхідність. Уже в пер-ші місяці правління Мазепи «при боку» гетьмана з'явився Павло Грибович. Він у 1669—

Семен Маркович — кандидат у президенти

РЕПОРТАЖІ ОДЕСЬКИХ ДЖЕНТЛЬМЕНІВ

Кор.: Наближаються президентські вибори. У багатьох партій і рухів є свій кандидат у Президенти. З'явився, звичайно, свій кандидат на цю високу посаду й у мешканців уже знайомої нам одеської комунальної квартири...

Интер'єр квартири. У кадрі Кореспондент і Семен Маркович.

Кор.: Вибачте, Семене Марковичу. Ми чули, що ви вирішили взяти участь у боротьбі за посаду президента. Це правда?

Семен Маркович: А чому ні? Що я, гірше за інших?

Кор.: А ви чули, скільки народу потрібно, щоб кандидатуру висунути?

С. М.: А що, по-вашому, у нас у комунальці мешкає менше?

Кор.: І що, вони усі за?

С. М.: Звичайно! Вони ж сподіваються, що, коли я переїду в столицю, то звільню кімнату.

Кор.: А, зрозуміло...

С. М.: Що зрозуміло? Між нами кажучи, вони даремно

сподіваються!

Кор.: Що вас виберуть?

С. М.: Ні. Що, коли мене виберуть, я звідси куди-небудь переїду...

Кор.: Вибачте, але я щось не розумію. Як же ви у разі успіху звідси керуватимете країною? От, скажімо, міністр оборони, або, припустімо, внутрішніх справ — вони що, сюди до вас приїжджати-муть?

С. М.: Звичайно!

Кор.: Ну добре, припустімо, ви справді збираєтеся висунути свою кандидатуру. Але ж це потребує великої підготовчої роботи, передвиборної

кампанії...

С. М.: А як же! Ось — моя команда вже працює.

У кадрі мешканці — чоловік, бабуся, дитина з плакатами: «Семен Маркович — порядок, чистота, ремонт!», «Семен

чоловіка з плакатом), ви... це...

Сіма: А що робити. Семене Марковичу? Кожний агітує, як може...

Телефонний дзвінок.

С. М. (знімає трубку): Але! Так, слухаю!.. Не кричіть так, я добре чую!.. Так, уключився!.. Так, серйозно!.. Так, теж юрист... Відмовитися? Ні, у такому тоні розмова в нас не вийде! (*Кидає трубку*).

Кор.: І ви що, Семене Марковичу, справді впевнені, що у вас є шанси на успіх?

С. М.: А чому немає? Я в народі нашому не сумніваюся! (*З'являється Петрович*). От давайте запитаємо, як то кажуть, у першого ліпшого... Петровичу, скажи, ти будеш за мене голосувати?

Петрович (ледь ворухачи язиком): Вибач, Маркич, не буду!..

Семен Маркович: Чому?

Петрович: Розумієш, я б з дорогою душою, ти знаєш, як я тебе поважаю, але... я ж цим... бюлетенем у шліпку не зможу потрапити!..

Публікацію підготував Георгій ВОРОТНЮК.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

Фото Ярослава СЕЛЕНТЯ.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Тези і антитези

Поступ: спочатку були «мости» дружби, а потім — «протоки»...

Дехто не хвалить себе тільки тому, що його хвалять інші.

Ми тоді приховуємо свої помилки, коли вони повторюються.

Негідник, що тримає себе в руках, особливо небезпечний.

Хороший одяг вимагає великого розуму.

Краще мрії Манілова, ніж діяння городничого.

Чим ти бідніший, тим менший твій борг перед Батьківщиною.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

Обмаль часу

Кизяківська студія хронікально-документальних фільмів закінчує зйомки телесеріалу про депутата А. Шакальченка. Шакальченко — людина широкої душі, чесна і глибоко порядна. Ніхто так не вболіває за свою країну, Берег Рябкової Кістки, та за народ, як Шакальченко. Кінематографісти поспішають, позаяк хочуть запустити стрічку в прокат до того, як Шакальченка посадять.

У безвізовому режимі

За великі успіхи в посиланні громадян далеко-далеко працівники взуттєвої майстерні № 37 отримали ліцензію на організацію шоп-турів.

Що краще?

670 мільйонів доларів було витрачено минулого року на покращення іміджу Берега Рябкової Кістки. Хоча навіть 1 мільйон, вкладений у потрібну людям справу, міг би в кінцевому підсумку покращити той імідж набагато сильніше.

Лікування плюс

Медицина у Березі Рябкової Кістки платна: якщо в тебе нема грошей, тебе ніхто не лікує.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Спорт

Офіційним спонсором збірної Берега Рябкової Кістки з пляжного біатлону затверджено фінансову корпорацію «Цибуля-продакшн». Неофіційним — бригаду авторитета Цибулі.

Одержали по заслугі

Пішли чутки, що компанія «Кизик-Інвест» існує лише на папері. Для перевірки прибула авторитетна комісія, яка встановила, що один високопосадовий столичний чиновник через цю компанію відмивав свої мільярди. Комісія ухвалила: винних у поширенні чуток суворо покарати.

Звільниись від залежності!

Газета «Зірка капіталізму» вже не буде вірою й правдою служити мафіозному кланові авторитета Цибулі. Цибуля програв її в карти іншому авторитетові.

Абсурд

Розпочалася безстрокова акція «Банановий Маразматор — без маразму!». Більшість маразматорців здивовано розводить руками: вони й увити собі не можуть, як таке можливо: Маразматор — і без маразму?

Олександр ПЕРЛЮК.

ДОШКА ПОШАНИ «КУРЕНЯ»

Києві політика виглядає більше схожою на Туркменистан, аніж на Брюссель..

Від чергового:

Пане Брюсе, як ви грубо помиляєтеся! У Туркменистані про вас уже б розтрубили, що втімали шипсуна, а в Києві про вас не скаже жоден телеканал чи радіо. Вас просто не помітять!.. А надто вже після оцих брюссельських політпорівнянь...

Ух, євнух!

Євген Кушнар'єв, глава Харківської облдержадміністрації, один з лідерів НДП:

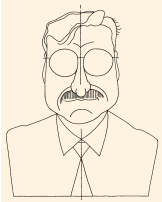

Мал. Миколи КАПУСТИ.

— У наших (НДП. — *Черг.*) відносинах з владою ми схожі на старіючу дружину султана — її ще не вигнали з гарему і годують, але вже давно не кличуть до султана. А якщо вона починає обурюватися, то євнух її швидко приводить до тями.

Від чергового:
Дарма ви розділяєте дві гілки гаремної влади: тут і султан, і євнух в одній особі.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДА.

Мал. Василя ФІЛЬОРКА.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

дент. Це спочатку, Україна — це Росія. А потім, згодом, тих, хто не погоджувався з цією стратегією, мочитимуть прямо у сортирі?

Ти, Брюсе, на грубість нариваєшся...

Брюс Джексон, глава неурядової організації «Американський комітет НАТО»:
— Українська політика надзвичайно груба за європейськими стандартами. І в

Мал. Василя ФІЛЬОРКА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 3011057.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

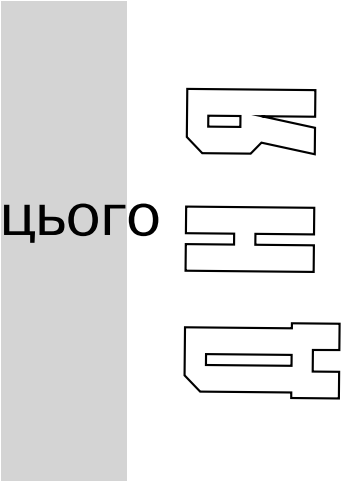
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефон-с — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефон-с — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

ЦЬОГО

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ

з 29 березня по 4 квітня 2004 року

Романтичний настрій допоможе вам поліпшити стосунки з близькими і дорогими людьми. У справах довіртеся своїй інтуїції.

ОВЕН. Особливе ставлення друзів або колективу допоможе вам у реалізації планів і бажань. Завдяки товариськості й чарівливості ви познайомитесь з людьми, близькими за духом. Дехто з вас може опинитися в центрі уваги групи людей, команди однодумців або громадської організації.

ТЕЛЕЦЬ. Цього тижня ви зможете вирішити свої професійні питання завдяки дружнім стосункам або прихильності начальства чи впливових людей. Десь замовлене за вас слово надасть хоч і невидиму, але досить істотну підтримку.

БЛИЗНЮКИ. Ви будете у захопленні від когось, хто, можливо, приїхав здалеку або з-за кордону. У вас з ними може бути тісна дружба або спільність поглядів та ідеалів. Використайте цей час для встановлення і зміцнення зв'язків між людьми різного походження або тими, хто має різні погляди на життя.

РАК. На вас чекає укладення вигідної угоди з начальством або впливовою людиною. З їхнього боку можливий кредит або спонсорська підтримка. Ця угода може у перспективі позитивно вплинути на ваше становище. Можливе поліпшення матеріального становища завдяки чоловіку (дружині).

ЛЕВ. Ви проявите ніжність та любов до чоловіка (дружини) і дорогих вам людей. Ваші чарівність і готовність слухати інших, їти на поступки, пристосовуватися заради гарних стосунків зроблять вас дуже популярним.

ДІВА. Вам захочеться цього тижня виявити турботу, знаки уваги до когось, надати допомогу або зробити щось важливе, щоб показати свою прихильність. Ви можете на гроші чоловіка (дружини) придбати собі або отримати у подарунок щось із гарного одягу чи дорогої косметики.

ТЕРЕЗИ. Цього тижня ви будете романтично налаштовані. Дехто з Терезів матиме можливість продовжити нове знайомство, але пам'ятайте, що ви налаштовані надто ідеалістично, схильні бачити тільки хороше.

СКОРПІОН. Найзатишніше вам буде вдома, у колі сім'ї. Використайте цей тиждень для того, щоб оздоровитися, зайнятися очищенням організму, підібрати нову дієту, поліпшити режим дня. Сприятливі водні процедури.

СТРІЛЕЦЬ. У вас зростає інтерес до інтелектуальних і культурних заходів. У вас буде можливість познайомитися з цікавими і гарними людьми. Ви будете товариські, делікатні, ввічливі, і це допоможе зміцнити стосунки з близькими родичами або сусідами.

КОЗЕРІГ. Імовірно, цього тижня ви зможете зробити гроші або отримати винагороду, а також надати матеріальну допомогу своїм батькам чи рідним свого чоловіка (дружини). Деякі з вас можуть купити нерухомість або ділянку землі неподалік водоймища.

ВОДОЛІЙ. Ви будете привабливі й чарівні. Ви здатні чудово розуміти інших людей, жити у злагоді з ними, йти на компроміси. Це викличе їхню симпатію. Вони можуть піти вам назустріч і надати необхідну підтримку.

РИБИ. Цього тижня ви віддасте перевагу тиші та спокою на самоті. Намагайтеся не афішувати джерела своїх доходів. Ви можете відчувати незручність, соромливість і невпевненість у своїх силах. Тому ви боїтеся виразити свої почуття, виявити ніжність і дбайливість.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Март з водою, квітень з травою, а май з квітами

30 березня — Теплою Олексі. «На Олексі риба-щука хвостом лід розбиває». Цей день вважався уже весняним — скресала крига, починалися весняні повені. Проте земля має розмерзнутися лише після першого грому.

31 березня — Кирила. У цей час часто псується дорога і бувають заморозки. «Кирила, — казали, — Явдоха обдурила — запросила в гості, а сама гріє кості».

Великий піст. Він не тримається числа і залежить від кількості м'ясиць, що починаються від Різдва. Перший понеділок Великого посту називають «поминальним» — справляють поминки за покійниками. На Закарпатті в цей день жінки намагалися добре помити посуд, а чоловіки сходилися в кормах, щоб скріпити спілку, хто з ким співпрацюватиме.

За першим тижнем Великого посту передбачали погоду. Скажімо, який день у понеділок, такий урожай буде на яровину, вівторком завбачували процес посіву, середою — копання, четвергом — сінокосу, п'ятицею — жнива, а суботою — вибирання конопель.

Середопістя, середохрестя, хриstopоклонна. Четвертий тиждень Великого посту називається «середопістя», середу звуть «середохресною», а неділю — «хриstopоклонною», бо віруючі намагаються якомога більше «бити поклонами».

1 квітня — Дарини. До цього дня мають зійти останні сніги, а тому спостерігали: якщо вода стікає шумливо, то будуть густі трави, а тихо — кволі. Яка погода цього дня, така й 1 жовтня буде.

Прикмети березня

- Чайка з'явилася — незабаром крига скресне.
- Ранній обліг бліжлі — на красну весну.
- Побачив шпака — знай: весна біля порога.
- Тополя пізно розвивається — літо буде холодним.
- Сині хмари — на тепло і дощ.